

F13.3

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVIII.

TEOLLISUUSTILASTOA.

1.

VUODELTA 1884.

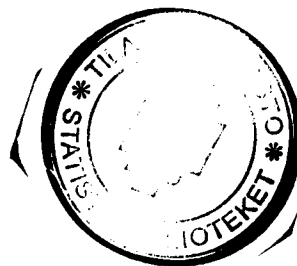
Jälkimäinen osa.

Tehtaita ja Käsiyölaitoksia.

Ensimmäinen Vihko.

HELSINGIN YLIOPISTON
TILASTOTIETEELLINEN LAITOS
STATISTISKA INSTITUTIONEN
VID HELSINGFORS UNIVERSITET

HELSINGISSÄ,
J. SIMELIUKSEN PERILLISTEN KIRJAPAINOSSA,
1886.

Vuonna 1878 julkaisi entinen Tehtaastonjohtokunta viimeisen kertomuksensa tehtaitten tilasta maassa vuosina 1874, 1875 ja 1876. Sen jälkeen ei Suomenmaan Teollisuustilastoa, vuoriviljelys- ja tehdastilastoa lukuun ottamatta, ole täydellisesti kirjoitettu. Ainekset, joihin tämä kirjoittaminen perustuisi, koottiin kuitenkin ja lähetettiin kuten ennenkin Tehtaastonjohtokunnalle, vaan koska niitä jo oli lakattu käyttämästä eikä minkäänlainen tarkastus niiden sisällöstä enää tarvinnut tulla kysymykseen, näyttää tapahtuneen, että aineksia alettiin koota vähemmällä huolella ja työllä kuin ennen ja alkutilmoitukset niinmuodoin täydellisyyteen ja luotettavuuteen katsoen vuosi vuodelta tulivat vähemmän tyydyttäviksi. Vaikea on toisin selittää sitä seikkaa, että, kun Teollisuushallitus, jonka velvollisuudeksi, sen jälkeen kun Tehtaastonjohtokunta oli lakannut toimestaan, kotimaisen teollisuustilaston kirjoittaminen oli tullut, aikoi kysymyksessä olevaan tarkoitukseen käyttää viimeksi tulleita vuotta 1884 koskevia alkutilmoituksia, nämä havaittiin niin vaillinaisiksi, että Teollisuushallitus oli kahdella päällä josko se jättäisi ilmoitukset sikseen eikä niitä julkaisisi, tahi koettaisi niitä täydentää. Teollisuushallitus päätti ryhtyä viimemainittuun keinoon ja sen onnistui myöskin, osaksi kirjeenvaihdon kautta erityisten virkakuntien kanssa, osaksi lähettämällä n. s. kysymyskaavoja asianomaisille tehtailijoille ja elinkeinonharjoittajille, koota niin melkoisen lisäyksen siihen ilmoitusvarastoon, joka jo oli olemassa, että aiottuun kirjoittamiseen voitiin ryhtyä. Se mikä nyt on mainittu puolustanee joskin osaksi tämän tilastollisen kertomuksen myöhäistä ilmestymistä.

Sillä aikaa kun edellämäinnittuja uusia aineksia koottiin, oli Teollisuushallitus saanut toimekseen, Keisarillisen Senatin Valtiovarain-Toimituskunnan Tammikuun 5 p:nä 1885 antaman kirjoituksen johdosta, valmistaa täydellisen ehdotuksen järjestelmäksi, jota maan teollisuustilastoa kirjoitettaessa tulisi seurata. Tilastollinen Toimisto oli kuitenkin tästä tehtävästä jo toimittanut tärkeimmän osan jättäessään vuonna 1879 Keisarilliseen Senattiin lavean mietinnön asiasta.

Tutkittuaan tämän mietinnön määräyksiä ja pitäen silmällä mitä Teollisuushallitusta varten annetun Ohjesäännön 6:ssä §:ssä tilastollisten kertomusten sisällöstä säädetään, sekä myöskin katsoen siihen kehittyneeseen kantaan, johon teollisuustilasto ulkomailta viimeisinä aikoina on kohonnut, puolusti Teollisuushallitus muutamia muodostuksia Tilastollisen Toimiston tekemässä ehdotuksessa ja antoi Marraskuun 5 p:nä 1885 mietinnön tästä tärkeästä asiasta Valtiovarain-Toimituskunnalle, joka Joulukuun 5 p:nä s. v. antamassaan kirjoituksessa ilmoitti, että Valtiovarain-Toimituskunta, jonka toimenä on, ylempänä mainitun §:n mukaan Ohjesäännössä Teollisuushallitukselle, määrätä ohjelma kysymyksessä olevaa kertomusta varten, pääasiassa yhtyen siihen mitä Teollisuushallitus ja Tilastollinen Toimisto tässä asiassa ovat ehdottaneet, on noudatettaviksi vahvistanut seuraavat määräykset:

1:ksi. Teollisuustilaston tulee sisältää täydellisen katsauksen teollisuusliikkeen maassa ja sentähden käsittää kaikki maassa löytyvät jalostuttamislaitokset,

ruukit, tehtaat sekä käsityölaitokset. Ainoastaan seuraavat alat voidaan, varsinaiseen jalostuttamisliikkeeseen kuulumattomina, kysymyksessä olevasta tilastosta jättää pois, nimittäin:

- a) rautateitten konepajat ja muut rautatieliikettä varten yksinomaan työskentelevät teollisuuslaitokset;
- b) sananlennätinlaitoksen verstaat;
- c) sotilashallinnon hoidettavissa olevat verstaat ja käsityölaitokset;
- d) ojennus- ja rangaistuslaitosten työverstaat;
- e) kotiteollisuus, sekä
- f) jokainen toimi tahi laitos, joka tarkoittaa ainoastaan harjoittajan tahi omistajan oman kotitarpeen tyydyttämistä.

2:ksi. — — — tehtyä, tähän liitettyä ehdotusta vuoriviljelyksen-, tehdas- ja käsityöteollisuuden luokittain järjestämisestä, on tilastollisia aineksia järjestettävässä seurattava; — — —

3:ksi. Alkuilmoituksien, joiden johdolla teollisuustilasto kirjoitetaan tulee ilmaista:

- a) laitoksen nimen ja paikan;
- b) omistajan tahi hoitajan nimen;
- c) liikkeen laadun;
- d) ajan, jolloin laitos on saanut etuoikeutensa, jos sillä sellaisia on;
- e) käytetyn koneellisen liikevoiman laadun ja suuruuden; voima on yleisesti mainittava (hevosvoimissa);
- f) raakaaineitten paljouden ja arvon, omanmaan ja ulkomaan erikseen;
- g) valmistetun tavaran paljouden ja brutto-arvon;
- h) työntekijäin luvun päällekirjoituksella: „työntekijät“, eri sarakkeisin merkitään mies- ja naispuoliset työntekijät „18:sta (vuotta) nuoremmat“ ja 18:sta (vuotta) vanhemmat“ samassa ilmoittaen, kuinka moni sarakkeeseen „18:sta (vuotta) nuoremmat“ kuuluvista ei vielä ole täyttänyt 15 vuotta ja kuinka suuri luku ilmoitetusta työntekijämäärästä, johon myöskin luetaan mestarit ja muut työnjohtajat sekä konttorihenkilöt, on ulkomaalaisia. Sitä paitsi on eri sarakkeisin merkittävää summat mies- ja naispuolisista työntekijöistä;
- i) tehtyjen päivätoitten luvun ja maksettujen työpalkkojen summan, sekä
- j) lyhyen kertomuksen työntekijöitä mahdollisesti kohtaavista onnettomuuden tapauksista sen vuoden kuluessa, jota ilmoitukset koskevat, sekä myöskin apurahastoista tahi muista hyväntekeväisyyslaitoksista työntekijöitä varten.

4:ksi. Edellä olevia alkuilmoituksia merkitään kysymyskaavoihin tahi karttoihin, jotka Teollisuushallituksen toimesta ilmestyvät sekä suomen-että ruotsinkielisinä ja joita maistraatit kaupungeissa sekä kruununpalvelijat maalla jakavat elinkeinonharjoittajille vastattaviksi, jonka jälkeen mainittujen virkakuntien ja virkamiesten tulee, siinä järjestyksessä kuin voimassa oleva Ohjesääntö Teollisuushallitusta varten määrää, lääninhallituksien kautta pitää mainitut ilmoitukset Teollisuushallituksen saatavina; ja on kaavoja tehtäessä huomattava, että erityisiä kaavoja, jotka sisältävät kaikki ylempänä 3:ssa kohdassa olevat kysymykset, valmistetaan teollisuuden harjoittajia ja pienempiä käsityöläisiä varten. Viimeksimainituissa kaavoissa tulee pääasiallisesti olla samanlaisia kysymyksiä työntekijäin luvusta, työpalkoista ja teoksien brutto-arvosta, kuin varsinaisia teollisuuden harjoittajiakin varten aiotuissa laueammassa kaavoissa on.

5:ksi. Teollisuushallituksen on sittemmin järjestäminen täten saadut tilastolliset ainekset, niin että teollisuustilasto niin paljon kuin suinkin mahdollista vastaisi tarkoitustaan s. o. — selvästi osottaisi teollisuusliikkeen laajuuden ja tuotantoköy'n sekä koko maassa että sen eri osissa, kunakin vuotena.

Muuten ovat vuotuisessa tilastollisessa kertomuksessa, joka Teollisuushallituksen valvonnan alla on painettava saman kokoiseksi kuin nykyiset Tilastollisen Toimiston kertomuksetkin ovat ja julkaistava Suomenmaan Virallisessa Tilastossa, vuoriviljelys ja ruukinhoitotilasto erityisesti otettavat käsiteltäviksi yhtäpitävyydessä sen suunnitelman kanssa, jota on seurattu Vuorihallituksen viimeksi antamia vuosikertomuksia tehtäessä, sekä erityinen katsaus annettava arvokkaamista teollisuuslaitoksista.“

Käsillä olevaa 1884 vuoden teollisuustilastoa kirjoitettaessa ei ylempänä olevia määräyksiä vielä kaikin puolin ole voitu noudattaa — luonnollinen seuraus siitä, että vanhemmissa kaavoissa ei ole vastattaviksi asetettu kaikkia niitä kysymyksiä, joita uudemmat nyt koettavat saada selville. Ylempänä 3:ssa kohdassa, mom:ssa h), i) sekä j) mainittu työväen luokitus sukupuolen ja iän mukaan, eroaa ennen hyväksytystä, ja tehtyjen päivätöiden luvusta sekä työpalkoista yhtä vähän kuin työntekijöitä mahdollisesti kohtaavista onnettomuuksistakaan ei vanhemmassa tilastossa lainkaan ollut puhetta.

Sitä vastoin ovat nyt jo eri teollisuushaarat järjestetyt toistensa jälkeen siihen järjestykseen, johon kelvolliseksi katsottu luokitussuunnitelma ne vaatii. Mitään eroitusta tehdas- ja käsityöteollisuuden välillä ei ole tehty; tosin on välttääkseen liiallista laveutta, katsottu tarpeelliseksi erottaa isommat ja pienemmät verstaat toisistaan ja ovat sentähden työntekijäin lukumäärät, valmistettujen tavara-ainarvot ja muut kohdat pienemmissä tahi pienimmissä näistä, tulleet enemmän summittaisesti järjestelmässä mainituiksi. Koska alkutilmoitukset tarveaineitten ja teoksien paljoudesta ovat olleet milloin perin yleisiä milloin taan turhan tarkkoja vaan eivät kummassakaan tapauksessa ole näyttäneet ansaitsevan julkaisemista, niin on näitä ilmoituksia hyvin usein jätetty pois.

Mitä muuten koko tähän kertomukseen tulee, niin on sitä ainoastaan pidettävä yhtenä monen muun kokeen joukossa, joilla on sama päämaali; kaikki koettavat nimittäin selvitellä erästä tilastotieteen vaikeimmin järjestettävää alaa.

Kertomus jakaantuu neljään osastoon:

Ensimmäinen Osasto sisältää yleisen katsahduksen teollisuuslaitoksiin — tehtaisiin ja verstaisiin — koko maassa, ilmoittaen niiden tarkoituksen, lukumäärän, työntekijäin luvun ja valmistetun tavaran arvon, sekä kunkin teollisuuslajin edessä olevalla ryhmä- ja luokkanumerella viitaten vastaavaan numeroon seuraavissa osastoissa.

Toinen Osasto sisältää sen pohjan, jolle ensimmäinen suoranaisesti perustuu — eli eri teollisuuslajit järjestettyinä maan kahdeksaa eri lääninä kohti ja katsottuina samalta kannalta, kun ensimmäisessäkin osastossa; ilmoituksia valmistetun tavaran paljoudesta ja laadusta on lisätty siinä kohdin missä on ollut mahdollista.

Kolmas Osasto sisältää yleisen läänitilaston ilmoittaen eri teollisuuslajit läänien kaupungeissa ja kihlakunnissa; tätä osastoa täydentää *neljäs Osasto*, joka sisältää kaikki ne erityiset alkutilmoitukset, joita on katsottu tarvittavan julkaista.

**Vuoriviljelys, Tehdas- ja Käsityö-teollisuus luokittain järjestettyinä
erityisesti Suomen oloihin katsoen.**

Ensimmäinen Osasto.		
Ensimmäinen ryhmä.		
<i>Kaivoslouhinta ja malminsaalis.</i>		
Luokka	1	1. Rauta-, kupari-, hopea-, lyijy-, tina-, nikkeli- ja sinkkimalmi- kaivoksia.
Luokka	2	2. Rikkikiisu-, grafiti-(lyijykivi) kaivoksia ja louhoksia. 1. Järvimalmin saantipaikkoja. 2. Suomalmin saantipaikkoja.
Luokka	3	1. Huuhtamoita. 2. Annollislaitoksia.
Toinen ryhmä.		
<i>Sulattoja ja metallin jalostuttamislaitoksia.</i>		
Luokka	4	1. Masuuneja. 2. Melloituslaitoksia. 3. Terästehtaita. 4. Kankirautatehtaita. 5. Rauta- ja teräslevytehtaita. 6. Rautavalimoita. 7. Hopea-, kupari-, tina-, lyijy-, sinkkitehtaita. 8. Jura- ja hienotaetehtaita. 9. Kuparisepän verstaita. 10. Naula-, rautalanka- ja pulttitehtaita. 11. Sahanterätehtaita. 12. Hauli- ja luotitehtaita. 13. Kirjasinvalimoita. 14. Rahapajoja.
Luokka	5	1. Tehtaita kulta-, hopea- ja tinatavarain valmistamista varten. 2. Vaskivalimoita. 3. Kultaus-, hopeoitus-, tinaus- ja galvanointitehtaita. 4. Läksi- ja peltisepän verstaita. 5. Viilatehtaita.

6. Tehtaita karstojen ja muitten teräslankatavarain valmistamista varten.

Kolmas ryhmä.

Koneteollisuus.

Luokka	6	1. Konepajoja.
		2. Laiவைistämöitä, varveja.
Luokka	7	1. Tehtaita kellojen ja tieteellisten koneitten valmistam. varten.
		2. " soittokoneitten valmistamista varten.
		3. " sähkökoneitten " "
		4. " haavanparannuskalujen " "
		5. " ompelukoneitten " "
		6. " ampumaaseitten " "

Toinen Osasto.

Neljäs ryhmä.

Kiviteollisuus.

Luokka	8	1. Kivilouhoksia ja kivenhakkuuverstaita.
		2. Kivihiomaita ja kiilloituslaitoksia.
		3. Kivimyllyjä ja kivensurvontalaitoksia.
Luokka	9	1. Kalkkiuuneja.
		2. Sementtitehtaita.
		3. Tiilitehtaita.
		4. Savenvalajan verstaita.
		5. Kaakeli-, fajanssi- ja posliinitehtaita.
		6. Savipiippu- ja torvitehtaita.
		7. Kipsivalajan verstaita.
Luokka	10	1. Lasitehtaita ja lasihiomaita.
		2. Peilitehtaita.

Viides ryhmä.

Kemiallinen teollisuus.

Luokka	11	1. Tuotteita, jotka perustuvat elimettömiin aineksiin, esim. elimettömiä happoja ja suoloja.
		2. Kimröökki- ja väritehtaita.
		3. Värjäys- ja valkaisulaitoksia.
Luokka	12	1. Öljykeittiöitä.
		2. Kynttilätehtaita.
		3. Saippua-, suopa-, glyserini- ja voidetehtaita.
Luokka	13	1. Terva-, piki- ja asfalttikeittiöitä.
		2. Tehtaita hartsin, tärpätin, puuöljyn, puuviinan, lakkavernis-
san, sinettilakan, hajuvesien j. n. e. valmistamista varten.
		3. Puu- ja kivennäisöljyjen (Petrolion) puhdistuslaitoksia.

Luokka	14	<ol style="list-style-type: none"> 4. Kaasutehtaita. 5. Sähkövalotehtaita. 6. Turpeennosto- ja sydenpolttolaitoksia. 1. Tulitikkutehtaita. 2. Ruutitehtaita. 3. Dynomititehtaita.
Luokka	15	<ol style="list-style-type: none"> 4. Tehtaita muunlaisten räjähdysaineitten valmistamista varten. 1. Liimakeittiöitä ja gelatinititehtaita.
Luokka	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. Luumyllyjä. 2. Tehtaita keinotekoisten lannoitusaineitten valmistam. varten. 3. Tadejauho-(pudretti-)tehtaita.
		<p>Kuudes ryhmä. <i>Nahkateollisuus.</i></p>
Luokka	17	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahkaparkittoja. 2. Tehtaita ja verstaita satulasepän töitä ja nahkateoksia varten. 3. " " nahkasurrogaatteja ja nahan jäljennöksiä esim. keinotekoista nahkaa, kumi- ja vahakangasta varten. 4. " " karva-, harjas-, jouhi-, höyhen-, nahka-, turkki- ja patjaaineksia sekä harjateoksia varten.
		<p>Seitsemäs ryhmä. <i>Tekstiiliteollisuus.</i></p>
Luokka	18	<ol style="list-style-type: none"> 1. Villakehruulaitoksia. 2. Villa- ja verkatehtaita. 3. Vanutuslaitoksia.
Luokka	19	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita. 2. Liinakehruu- ja kutomatehtaita. 3. Trikootehtaita. 4. Sukkatehtaita. 5. Rihma- ja pitsitehtaita. 6. Vanutehtaita.
Luokka	20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Köysitehtaita. 2. Nyörinpunojan verstaita.
		<p>Kahdeksas ryhmä. <i>Paperiteollisuus.</i></p>
Luokka	21	<ol style="list-style-type: none"> 1. Puuhiomoita, puu- ja olkimassatehtaita. 2. Selluloseitehtaita. 3. Pahvi-, kattuhuopa- ja asfalttitehtaita. 4. Paperitehtaita. 5. Tapettitehtaita. 6. Kirjeenkuori- ja pussitehtaita. 7. Laatikkotehtaita. 8. Korttitehtaita. 9. Kirjansitomatehtaita.

Yhdeksäs ryhmä.

Puun, kautsun, guttaperkan, luun ja muitten samanlaatuisten aineitten kalustamista tarkoittava teollisuus.

Luokka	22	1. Sahalaitoksia.
		2. Paanunveistolaitoksia.
		3. Kimpi- tahi puulankatehtaita.
Luokka	23	1. Nikkarin verstaita ja huonekalutehtaita.
		2. Sorvausverstaita ja lankarullatehtaita.
		3. Tynnyrintekijän verstaita.
		4. Väkipyöratehtaita.
		5. Korkkitechaita.
Luokka	24	1. Koppatehtaita (puuta, niintä, juuria, rottinkia).
		2. Tehtaita puisien leikkikalujen valmistamista varten.
Luokka	25	1. Luunveistoslaitoksia.
		2. Kampatehtaita.
		3. Tehtaita kautsu-, guttaperkka- ja merivahateoksia varten.
Luokka	26	1. Ajokalutehtaita.

Kymmenes ryhmä.

Rakennusteollisuus.

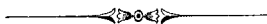
Luokka	27	Töitä, joita ovat valmistaneet:
		1. Yksityiset arkkitehdit.
		2. Rakennusurakkamiehet.
		3. Muurarit.
		4. Salvomiehet.
		5. Katonpanijat.
		6. Maalarit ja tapetinpanijat.
		7. Lasimestarit.
		8. Nuohojat.
		9. Kadunlaskijat.

Yhdestoista ryhmä.

Ravinto- ja nautintoaineita valmistava teollisuus.

Luokka	28	1. Jauhomyllyjä.
		2. Ryyni-, seulo- ja survinmyllyjä.
		3. Tärkkelys- ja dekstrinitehtaita.
Luokka	29	1. Sokeritehtaita.
		2. Suklaatehtaita.
		3. Sikuri- ja kahvisurrogaattitehtaita.
Luokka	30	1. Leipätehtaita.
		2. Sokerileivostehtaita.
		3. Teurastuslaitoksia.
		4. Makkaratehtaita.
		5. Meijereitä.
		6. Säilytys-(konservi-) laitoksia.

Luokka	31	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oluttehtaita. 2. Portteritehtaita. 3. Viinapolttimoita ja puserrushiivatehtaita. 4. Väkiwiina- ja likööritehtaita. 5. Hedelmäviinitehtaita. 6. Etikkatehtaita. 7. Kivennäisvesitehtaita.
Luokka	32	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tupakkatehtaita (kartuusitupakkaa, sikareja, paperosseja, nuuskaa). <p style="text-align: center;">Kahdestoista ryhmä.</p> <p style="text-align: center;"><i>Vaatetus- ja puhdistusteollisuus.</i></p>
Luokka	33	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paitatehtaita. 2. Räätälin verstaita. 3. Hattu- ja lakkitehtaita. 4. Turkkurin verstaita. 5. Tehtaita hansikasten, hankkilusten y. m. valmistamista varten. 6. Jalkinetehtaita ja suutarin verstaita.
Luokka	34	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tukankäherrys- ja parranajohuoneita.
Luokka	35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kylpylaitoksia. 2. Pesu- ja mankelilaitoksia. <p style="text-align: center;">Kolmastoista ryhmä.</p> <p style="text-align: center;"><i>Kuvaava teollisuus.</i></p>
Luokka	36	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjapainoja. 2. Kivipainoja. 3. Puunpiirroslaitoksia. 4. Valokuvauslaitoksia.

I. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen Suomessa vuonna 1884.

(Huom. Ryhmä- ja luokkanumero viittaa vastaavaan n:oon seuraavissa osastoissa).

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.
		Isomp.	Pienemp.			
II	4, 5	62	228	Metalliteollisuus*	874	1,091,053
III	7	6	86	Koneteollisuus*	196	293,093
IV	8	6	7	Kivenhakuuverstaita ja hiemoita . . .	106	122,216
IV	9	2	28	Kalkkiuuneja**	96	138,410
IV	9	1	—	Sementtitehtaita	20	55,000
IV	9	46	—	Tiilitehtaita**	957	628,322
IV	9	13	19	Ruukku-, kaakeli-, fajanssi- ja posliiniteht.	638	895,777
IV	10	12	—	Lasitehtaita	495	1,143,710
V	11	11	73	Värjäyslaitoksia	197	347,864
V	13	3	—	Kaasutehtaita	70	370,696
V	14	9	3	Tulitikkutehtaita	562	486,204
V	11—16	15	11	Muita kemiallisia tehtaita	165	856,332
VI	17	86	75	Nahkaparkkittoja**	781	4,458,623
VI	17	8	69	Satulantekijänverstaita ja harjatehtaita .	166	244,775
VII	18	7	3	Verkatehtaita (villakehruu ja kudonta). .	497	1,535,750
VII	19	5	1	Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita . .	3,309	10,879,874
VII	19	2	—	Trikoottehtaita	118	229,794
VII	19, 20	8	—	Liinakehruu- ja kutomatehtaita (nyörin- teko, köydenpunonta, sukankudonta). .	869	865,711
VIII	21	23	—	Paperitehtaita ja puuhiemoita	2,166	8,815,595
VIII	21	4	—	Asfalttihuopatehtaita	31	135,000
		329	603	Siirrettävä	12,313	33,593,799

* Tarkoitetaan sitä osaa, jota ei ole mainittu Teollis.-Tilaston 1:ssä osassa, „vuoriviljelyk-
sestä“ ja „mekaanillisista verstaista“ puhuttaessa.

** Merkitsee, että ilmoitukset eivät ole täydellisiä.

		329	603		Siirto	12,313	33,593,799
VIII	21	2	—	Tapettitehtaita	173	882,000	
VIII	21	6	49	Kirjansitomatehtaita	184	260,318	
IX	22	200	14	Sahalaitoksia	6,880	23,984,785	
IX	22	1	—	Puunjalostuttamistehtaita	50	83,500	
IX	22	1	—	Kimpitehtaita	41	5,000	
IX	23	35	116	Nikkarinv., huonekalu- ja ruumiinarkkut.	599	695,740	
IX	23	4	44	Sorvausverstaita	87	51,615	
IX	23	1	—	Lankarullatehtaita	36	88,000	
IX	23	3	—	Korkkitehtaita	114	505,000	
IX	26	7	10	Ajokalutehtaita	154	204,227	
IX	23, 24, 25	2	15	Muunlainen puuteollisuus	43	60,708	
X	27	32	109	Rakennusteollisuus	942	1,374,923	
XI	28	11	84	Jauhomyllyjä **	183	3,603,614	
XI	29	2	—	Sokeritehtaita	145	3,385,622	
XI	29	4	—	Sikuritehtaita	42	162,400	
XI	30	31	107	Leipätehtaita	346	1,405,141	
XI	30	9	2	Sokerileivostehtaita	47	167,805	
XI	31	3	—	Portteritehtaita	23	146,100	
XI	31	83	—	Oluttehtaita	713	3,658,039	
XI	31	71	—	Viinapolttimoita	801	9,872,020	
XI	31	85	1	Väkiviina- ja likööritehtaita *.	184	980,116	
XI	31	—	1	Hedelmäviinitehtaita	2	4,500	
XI	31	—	4	Etikkatehtaita	6	25,434	
XI	31	9	—	Kivennäisvesitehtaita	31	100,930	
XI	32	22	7	Tupakkatehtaita	1,126	3,333,636	
XII	33, 34	104	571	Vaattetusteollisuus	1,771	2,685,498	
XIII	36	28	4	Kirjapainoja	596	1,084,821	
XIII	36	5	—	Kivipainoja	160	314,373	
		1090	1741		Yhteensä	27,792	92,719,664

* Koska sen viinan, jonka väkiviinatehtaat ovat käyttäneet raakaaineena, arvo jo on laskettuna edelliseen summaan, mainitaan tässä ainoastaan väkiviinatuotteitten netto arvo.

II. Yleinen katsaus teollisuusammatteihin ja -laitoksiin jokaisessa Suomen Läänissä vuonna 1884.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikat. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji ja Lääni.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. mar- koissa.	Raakaaine ja valmist. tavaran laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4, 5	—	—	Metalliteollisuus*.			
		18	32	Uudenmaan läänissä	223	398,031	Käytetty: rautaa, ku- paria, sinkkiä, messin- kiä, kultaa, hopeaa, ti- naa, lyijyä, antimonia, arsenikkiä.
		12	43	Turun ja Porin ”	156	174,897	
		13	19	Hämeen..... ”	127	135,678	
		8	24	Wiipurin..... ”	112	93,734	
		1	15	Mikkelin..... ”	34	26,228	
		2	31	Kuopion..... ”	89	91,494	
		4	41	Waasan..... ”	77	98,985	
		4	23	Oulun..... ”	56	72,006	
					874	1,091,053	
III	7	—	—	Koneteollisuus*.			
		5	17	Uudenmaan läänissä	57	110,544	Pääasiallisesti valmis- tettu: kellosepän teok- sia ja soittokoneita.
		1	16	Turun ja Porin ”	46	60,572	
		—	11	Hämeen..... ”	23	37,118	
		—	8	Wiipurin..... ”	14	27,723	
		—	6	Mikkelin..... ”	6	9,600	
		—	10	Kuopion..... ”	20	19,813	
		—	13	Waasan..... ”	23	19,893	
		—	5	Oulun..... ”	7	7,830	
					196	293,093	

* Se osa siitä, mikä ei ole otettu tehdastilastoon.

IV	8	—	—	Kiviteollisuus.					
				<i>Kivenhakkuuverstaita ja hiomoita.</i>					
		5	4	Uudenmaan läänissä	83	103,545	Graniittia hakattu katu- tukiviksi ja hautapatsaiksi; marmoria hautapatsaiksi. Kivihimo.		
		1	—	Turun ja Porin "	5	8,000			
		—	1	Hämeen..... "	5	5,146			
—	1	Wiipurin..... "	1	525					
—	1	Oulun "	12	5,000					
IV	9	6	7		106	122,216			
		—	—	<i>Kalkkiuuneja **.</i>					
		—	26	Turun ja Porin liissä	75	118,500	63,817 tiä kalkkia.		
		—	1	Mikkelin "	2	1,000	400 " "		
IV	9	2	1	Kuopion "	19	18,910	11,740 " "		
		2	28		96	138,410	75,957 tiä kalkkia.		
		—	—	<i>Sementtitehdas.</i>					
		1	—	Uudenmaan läänissä	20	55,000	4,800 tiä sementtiä.		
		IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
				15	—	Uudenmaan läänissä	150	210,302	4,803,000 kpl. tiiltä.
				5	—	Turun ja Porin "	102	59,000	1,350,000 "
				5	—	Hämeen..... "	128	84,400	2,590,000 "
				3	—	" "	373	171,000	— —
				3	—	Wiipurin "	13	12,600	255,000 "
13	—			Kuopion "	149	69,420	1,715,500 "		
2	—			Oulun "	42	21,600	420,000 "		
IV	9	46	—		957	628,322	11,133,500 kpl. tiiltä.		
		—	—	<i>Ruukku-, kaakeli-, fajanssi- ja posliiniteht.</i>					
		8	3	Uudenmaan läänissä	378	526,521	Kaakeleita, astioita ja ruukkuja. Ruukkuja. Ruukkuja. Kaakeleita ja ruukkuja. Kaakeleita.		
		2	6	Turun ja Porin "	89	103,017			
		—	3	Hämeen..... "	14	6,225			
		3	1	Wiipurin..... "	147	256,000			
		—	1	Kuopion "	1	700			
		—	4	Waasan "	5	1,034			
		—	1	Oulun "	4	2,280			
		13	19		638	895,777			

IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		2	1	Uudenmaan läänissä	52	139,000	718,500 pulloa.
		2	1	Turun ja Porin ”	89	248,810	Ikkunalasia ja pulloja.
		2	—	Hämeen..... ”	130	346,500	Tahottuja ja tahkomattomia lasitavaroita.
		2	—	Wiipurin ”	90	288,000	Ikkunalasia ja pulloja.
		1	—	” ”	34	58,898	535,435 pulloa.
		1	—	Mikkelin..... ”	20	75,000	750,000 ”
		1	—	Kuopion ”	37	14,000	140,000 ”
		1	—	Waasan..... ”	40	170,000	Ikkunalasia.
		—	1	” ”	3	—	
		12	3		495	1,340,208	
				Kemiallinen teollis.			
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		2	8	Uudenmaan läänissä	22	29,893	Värjäysaineena käytetään pääasiallisesti: indigoa, konssinellia, sandelia, sinipuuta, keltapuuta, krappia, orleanaa, orseljia, sumakkia, aniliiniä, kromihap. kalia.
		4	9	Turun ja Porin ”	26	55,400	
		1	3	Hämeen ”	19	37,732	
		—	9	Wiipurin ”	14	21,078	
		2	4	Mikkelin..... ”	12	32,025	
		—	9	Kuopion ”	33	63,630	
		2	18	Waasan..... ”	43	63,684	
		—	13	Oulun ”	28	44,422	
				11	73		197
V	13	—	—	<i>Kaasutehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	30	256,196	25,619,627 k. jalk. kaasua.
		1	—	Turun ja Porin ”	15	19,500*	7,474,000 ” ”
		1	—	Wiipurin ”	—	95,000	12,046,900 ” ”
		3	—		45	370,696	
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		2	—	Uudenmaan läänissä	34	40,000	4,370,000 laatikkoa.
		3	—	Turun ja Porin ”	153	140,080	13,387,000 ”
		1	—	Hämeen ”	150	140,000	13,000,000 ”
		2	1	Wiipurin ”	151	119,694	16,949,000 ”
		8	1	Siirrettävä	488	439,774	47,706,000 laatikkoa.

* Netto arvo?

V	11-16	8	1	Siirto	488	439,774	40,706,000 laatikkoo.		
		—	2	Kuopion läänissä...	53	23,430	(2,300,000) "		
		1	—	Waasan " ...	21	23,000	2,000,000 "		
		9	3		562	486,204	52,006,000 laatikkoo.		
		—	—	<i>Muita kemiallisia tehtaita.</i>					
		5	—	Uudenmaan läänissä	25	62,100	Saippuaa, luujauhoja, liinaöljyä, puuhappoa, kimröökkiä.		
		4	—	Turun ja Porin "	25	109,255			
		4	—	Hämeen	34	110,977			
		2	—	Wiipurin	33	294,893			
		1	2	Mikkelin.....	7	3,560			
		—	2	Kuopion	11	15,716	Talikynttilöitä.		
		—	5	Waasan.....	25	211,831	Ruutia. Pikeä.		
		—	2	Oulun	5	48,000	Pikeä.		
		VF	17	15	11	Nahkateollisuus.	165	856,332	
				—	—	<i>Nahkaparkkitoja.</i>			
19	4			Uudenmaan läänissä	129	527,664	Omanmaan ja ulkomaan isommista ja pienemmistä vuodista valmistettu antura- ja päälisnahkaa. Ilmoitukset vaillinaisia.		
12	10			Turun ja Porin "	111	877,868			
6	5			Hämeen	85	195,773			
10	5			Wiipurin.....	77	285,888			
3	5			Mikkelin.....	24	79,533			
12	22			Kuopion	87	218,250			
17	13			Waasan.....	80	446,376			
7	11			Oulun	188	1,827,271			
VI	17	86	75		781	4,458,623			
		—	—	<i>Satulantekijänvers-</i>					
				<i>taita, harjateht. y. m.</i>					
		3	5	Uudenmaan läänissä	28	44,971	Harja- ja säämiskänahkateoksia.		
		1	16	Turun ja Porin "	40	78,374	Harjateoksia.		
		2	5	Hämeen.....	29	22,502			
		1	10	Wiipurin	11	12,770			
		—	3	Mikkelin.....	4	1,650			
		1	8	Kuopion	16	30,933			
		—	12	Waasan.....	17	21,841			
—	10	Oulun	21	31,734	Kiiltonahkaa.				
			166	244,775					

VII	18	—	—	Tekstiiliteollisuus. <i>Verkkatehtaita.</i> (Villakehrun, kudonta).			
		3	—	Uudenmaan läänissä	23	36,500	Yhteydessä värjäyslaitoksien kanssa.
		3	1	Turun ja Porin "	269	956,250	
		2	2	Hämeen..... "	205	543,000	
		8	3		497	1,535,750	
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita.</i>			
		2	1	Turun ja Porin l:ssä	102	350,095	
		2	—	Hämeen..... "	2893	9,350,000	
		1	—	Waasan..... "	314	1,179,779	
		5	1		3309	10,879,874	
VII	19	—	—	<i>Trikootehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	18	19,864	
		1	—	Turun ja Porin "	100	209,930	
		2	—		118	229,794	
VII	19	—	—	<i>Sukankudontatehdas.</i>			15,600 l ^z trikootava-roita.
		1	—	Hämeen läänissä ...	29	48,500	
VII	19	—	—	<i>Liinakehruu- ja kutomatehtaita.</i>			
		1	—	Hämeen läänissä ...	804	778,100	
VII	20	—	—	<i>Nyöritehtaita.</i>			
		2	—	Uudenmaan läänissä	20	24,538	
		1	—	Turun ja Porin "	1	1,215	
VII	20	—	—	<i>Köysitehtaita.</i>			
		3	—	Turun ja Porin l:ssä	15	13,358	
		8	—		869	865,711	
VIII	21	—	—	Paperiteollisuus. <i>Paperitehtaita ja puuhiomoita.</i>			
		2	—	Uudenmaan läänissä	106	250,000	150,000 l ^z paperiainetta.
		1	—	Turun ja Porin "	142	392,500	157,000 " käärepaperia.
		3	—	Siirrettävä	248	642,500	

		3	—	Siirto	248	642,500	
		10	—	Hämeen läänissä ...	1114	5,076,665	ppr. phv. puuain., sellul.
		8	—	Wiipurin „ ...	620	2,520,430	
		2	—	Waasan „ ...	184	576,000	4,780,000 ₺ ppr., ja phv.
		23	—		2166	8,815,595	
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	14	28,500	4,000 kääröä.
		1	—	Turun ja Porin „	13	41,500	
		1	—	Hämeen..... „	—	—	Yhteydessä paperiteh-
		1	—	Wiipurin..... „	4	65,000	taan kanssa.
		4	—		31	135,000	
VIII	21		—	<i>Tapettitehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	150	752,000	2,113,000 kääröä.
		1	—	Wiipurin.... „	23	130,000	390,000 „
VIII	21		—	<i>Kirjansitomatehtaita, laatikko-, pussi-, kirjeenkuori- ja käyntikorttitehtaita.</i>			
		2	—		173	882,000	2,503,000 kääröä.
		5	9	Uudenmaan läänissä	80	131,296	
		1	8	Turun ja Porin „	20	34,411	
		—	6	Hämeen..... „	37	43,910	Laatikoita, kirjeenkuo-
		—	7	Wiipurin „	14	15,239	ria, käyntikortteja.
		—	3	Mikkelin..... „	5	7,500	
		—	3	Kuopion „	9	10,150	
		—	9	Waasan..... „	13	12,912	
		—	4	Oulun „	6	4,900	
		6	49		184	260,318	
				Puuteollisuus.			
				<i>Sahalaitoksia.</i>			
		17	6	Uudenmaan läänissä	461	1,613,807	16,538 stand.
		50	—	Turun ja Porin „	1451	5,373,536	52,434 „
		34	—	Hämeen..... „	560	1,551,768	17,630 „
		18	3	Wiipurin..... „	1829	8,018,638	68,874 „
		5	4	Mikkelin..... „	404	740,050	9,005 „
		19	1	Kuopion „	937	2,898,143	32,191 „
IX	22	143	14	Siirrettävä	5642	20,195,942	196,672 stand.

		143	14	Siirto	5642	20,195,942	196,672 stand.	
		28	—	Waasan läänissä ...	330	1,097,023	10,942 "	
		29	—	Oulun " ...	908	2,792,820	25,178 "	
		200	14		6880	23,982,785	232,792 stand.	
IX	22	—	—	<i>Kämpitehdas.</i>				
		—	1	Wiipurin läänissä ..	41	5,000	Puulankaa.	
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>				
		10	11	Uudenmaan läänissä	144	160,744	Ulkomaan puulajeista mainitaan käytetyksi ainoastaan: pähkinäpuuta, mahonkia ja tammea.	
		7	24	Turun ja Porin "	156	271,104		
		2	19	Hämeen "	67	42,992		
		4	16	Wiipurin "	56	59,102		
		2	10	Mikkelin "	23	19,700		
		2	9	Kuopion "	44	43,640		
		4	11	Waasan "	56	33,390		
		3	15	Oulun "	43	33,871		
IX	23	—	—	<i>Ruumiinarkkuteht.</i>				
		1	1	Uudenmaan läänissä	10	31,197		
		35	116		599	695,740		
IX	23	—	—	<i>Lankarullatehdas.</i>				
		1	—	Uudenmaan läänissä	36	88,000	90,000 krossia lankarullia.	
IX	23	—	—	<i>Puunjalostuttamist.</i>				
		1	—	Turun läänissä	50	83,500	452 stand. valmiita lankkuja ja lautoja.	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>				
		—	6	Uudenmaan läänissä	9	5,797		
		2	6	Turun ja Porin "	21	10,403		
		2	7	Hämeen "	24	14,965		
		—	11	Wiipurin "	14	6,870		
		—	3	Mikkelin "	3	1,500		
		—	7	Kuopion "	12	8,125		
		—	1	Waasan "	1	1,655		
		—	3	Oulun "	3	2,300		
		6	44		87	51,615		
IX	23	—	—	<i>Korkkitehtaita.</i>				
		1	—	Uudenmaan läänissä	10	36,000	Korkkia, hengenpelastuskapineita.	
		1	—	Siirrettävä	10	36,000		

		1	—	Siirto	10	36,000	
		1	—	Turun ja Porin l:ssä	94	450,000	82,000,000 korkkia.
		1	—	Wiipurin ”	10	19,000	3,000,000 ”
		3	—		114	505,000	
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		4	1	Uudenmaan läänissä	68	102,216	
		1	2	Turun ja Porin ”	14	11,440	
		—	1	Hämeen ”	2	1,550	
		2	3	Wiipurin ”	66	85,513	
		—	1	Waasan ”	1	98	
		—	2	Oulun ”	3	3,410	
		7	10		154	204,227	
IX	23 24 25	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i>			
				(Koppia, leikkikaluja, astioita y. m.)			
		1	6	Uudenmaan läänissä	17	23,304	
		1	6	Turun ja Porin ”	22	31,237	
		—	2	Wiipurin ”	2	3,667	
		—	1	Waasan ”	2	2,500	
		2	15		43	60,708	
X	27	—	—	Rakennusteollisuus.			
		10	28	Uudenmaan läänissä	402	810,525	
		9	18	Turun ja Porin ”	162	195,904	Enimmäkseen maala- rin ja muurarin työtä.
		3	8	Hämeen ”	54	90,915	Työpaikkain luku kos- kee ainoastaan maala- rinverstaita.
		4	12	Wiipurin ”	126	123,090	
		—	7	Mikkelin ”	27	18,800	
		2	8	Kuopion ”	46	47,489	
		2	15	Waasan ”	100	55,083	
		2	13	Oulun ”	25	33,117	
		32	109		942	1,374,923	

				Ravinto- ja nautintoaineita valmistava teollisuus.			
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä**.</i>			
		—	34	Uudenmaan läänissä	38	200,000	1 höyrym., 20 tuulimyllyä, 13 vesimyllyä.
		—	—	Turun ja Porin „	—	—	
		—	47	Hämeen „	51	467,970	2 höyrym. = 14 hv.
		2	2	Wiipurin „	6	74,100	talli: 10,336.
		—	—	Mikkelin „	—	—	
		1	—	Kuopion „	4	175,000	höyrym. jauhet. 8,793 ttiä viljaa.
		1	1	Waasan „	27	1,287,000	1 höyrym. = 60 hv.
		7	—	Oulun „	57	1,399,544	3 höyrym. = 141 hv.
		11	84		183	3,603,614	
XI	29	—	—	<i>Sokeritehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	69	1,700,194	177,038 l \ddot{a} sokeria.
		1	—	Turun ja Porin „	76	1,685,428	188,477 „ „
		2	—		145	3,385,622	365,515 l \ddot{a} sokeria.
XI	29	—	—	<i>Sikuritehtaita.</i>			
		1	—	Hämeen läänissä . . .	9	71,880	23,960 l \ddot{a}
		2	—	Wiipurin „ . . .	20	61,000	20,250 „
		1	—	Waasan „ . . .	13	29,520	10,000 „
		4	—		42	162,400	54,210 l \ddot{a}
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		13	8	Uudenmaan läänissä	96	568,261	
		6	24	Turun ja Porin „	65	244,911	
		6	4	Hämeen „	39	106,801	
		3	14	Wiipurin „	47	163,746	
		—	7	Mikkelin „	8	14,800	
		1	8	Kuopion „	23	87,746	
		2	27	Waasan „	51	172,408	
		—	15	Oulun „	17	46,468	
				31	107		346
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehtaita.</i>			
		3	2	Uudenmaan läänissä	30	117,853	
		3	2	Siirrettävä	30	117,853	

		3	2	Siirto	30	117,853	
		5	—	Turun ja Porin l:ssä	16	47,952	
		1	—	Wiipurin "	1	2,000	
		9	2		47	167,805	
XI	30	—	—	<i>Meijereitä **.</i>			
		4	—	Uudenmaan läänissä	9	54,347	
		1	—	Turun ja Porin "	7	90,000	
		5	—		16	144,347	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia, makkaratehtaita, ka- lansuolauslaitoksia.</i>			
		21	7	Uudenmaan läänissä	61	485,629	
		4	10	Turun ja Porin "	23	81,847	
		—	16	Hämeen "	18	118,077	
		1	5	Wiipurin "	19	67,346	
		—	2	Mikkelin "	2	1,300	
		—	5	Kuopion "	8	18,004	
		—	5	Waasan "	5	6,605	
		—	4	Oulun "	5	6,600	
		26	54		141	785,408	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		12	—	Uudenmaan läänissä	183	1,332,644	1,831,754 kannua.
		16	—	Turun ja Porin "	117	674,474	904,670 "
		14	—	Hämeen "	109	409,927	541,506 "
		8	—	Wiipurin "	95	497,440	689,575 "
		3	—	Mikkelin "	24	62,098	92,060 "
		8	—	Kuopion "	46	169,976	187,660 "
		17	1	Waasan "	103	334,980	466,225 "
		5	—	Oulun "	36	176,500	154,000 "
		83	1		713	3,658,039	4,867,450 kannua.
XI	31	—	—	<i>Portteritehdas.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	8	40,000	25,000 kannua.
XI	31	—	—	<i>Olut- ja portteriteht.</i>			
		2	—	Uudenmaan läänissä	15	106,100	64,000 k:a olutta, 30,000 " portteria.
		3	—		23	146,100	

XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		11	—	Uudenmaan läänissä	152	1,846,797	803,161 kannua.
		16	—	Turun ja Porin "	171	2,158,748	938,589 "
		7	—	Hämeen "	98	1,201,803	563,966 "
		7	—	Wiipurin "	108	709,513	308,474 "
		7	—	Mikkelin "	32	936,339	407,105 "
		5	—	Kuopion "	60	785,559	341,548 "
		13	—	Waasan "	180	1,653,681	719,037 "
		4	—	Oulun "	—	579,580	251,992 "
XI	31	71	—		801	9,872,020	4,333,872 kannua.
		—	—	<i>Väkiviina- ja likööri- tehtaita.</i>			
		12	—	Uudenmaan läänissä	26	2,643,890	944,387 kannua.
		27	—	Turun ja Porin "	36	2,408,248	930,577 "
		6	—	Hämeen "	14	674,169	240,894 "
		13	—	Wiipurin "	37	840,925	324,527 "
		6	—	Mikkelin "	12	313,124	124,482 "
		7	—	Kuopion "	24	667,427	253,148 "
		7	—	Waasan "	19	614,903	238,636 "
XI	31	7	1	Oulun "	16	300,430	116,908 "
		85	1		184	8,463,116	3,173,559 kannua.
		—	—	<i>Etikkatehtaita.</i>			
		—	1	Uudenmaan läänissä	2	12,000	valmistusaine: tislai- matoin paloviina.
		—	3	Turun ja Porin "	4	13,434	
XI	31	—	4		6	25,434	
		—	—	<i>Hedelmäviinitehdas.</i>			
XI	31	—	1	Turun ja Porin l:ssä	2	4,500	
		—	—	<i>Kivennäisvesiteh- taita.</i>			
XI	31	3	—	Uudenmaan läänissä	16	48,900	563,000 pulloa.
		1	—	Turun ja Porin "	3	24,000	145,000 "
		2	—	Hämeen "	5	15,000	85,000 "
		1	—	Kuopion "	1	1,200	—
		1	—	Waasan "	5	11,000	90,000 "
		1	—	Oulun "	1	830	3,500 "
		9	—		31	100,930	886,500 pulloa.

XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		6	1	Uudenmaan läänissä	329	960,500	
		7	—	Turun ja Porin ”	345	1,302,780	
		—	2	Hämeen ”	44	135,000	
		5	—	Wiipurin ”	204	403,576	
		4	2	Waasan ”	143	466,780	
		—	2	Oulun ”	61	65,000	
		22	7		1126	3,333,636	
XII	33	—	—	Vaatetusteollisuus.			
		32	120	Uudenmaan läänissä	562	1,088,388	
		19	69	Turun ja Porin ”	394	539,414	
		10	52	Hämeen ”	157	173,775	
		11	59	Wiipurin ”	140	178,197	
		4	22	Mikkelin ”	56	24,000	
		12	50	Kuopion ”	166	178,928	
		10	167	Waasan ”	171	223,004	
		5	32	Oulun ”	92	109,792	
		1	—	” ”	60	170,000	Kenkätehdas.
104	571		1798	2,685,498			
XIII	35	—	—	Kuvaava teollisuus.			
				<i>Kirjapainoja.</i>			
		9	—	Uudenmaan läänissä	318	614,241	
		6	—	Turun ja Porin ”	96	198,898	
		5	—	Hämeen ”	60	66,500	
		3	—	Wiipurin ”	44	103,932	
		—	—	Mikkelin ”	—	—	
		3	—	Kuopion ”	24	35,850	
		2	1	Waasan ”	34	44,400	
		—	3	Oulun ”	20	21,000	
28	4		596	1,084,821			
XIII	35	—	—	<i>Kivipainoja.</i>			
		3	—	Uudenmaan läänissä	61	177,974	
		2	—	Turun ja Porin ”	99	136,399	
		5	—		160	314,373	

Muistutuksia 1. *Väkiwinatehtaissa* on raakaaineena käytetty *palo-
viinaa* kussakin eri läänissä seuraava määrä, nimittäin:

Uudenmaan läänissä	995,300 kannua.
Turun ja Porin läänissä	906,884 ”
Hämeen läänissä	265,430 ”
Wiipurin läänissä	368,394 ”
Mikkelin läänissä	121,636 ”
Kuopion läänissä	269,828 ”
Waasan läänissä	238,287 ”
Oulun läänissä	117,546 ”
	<hr/>
	3,283,305 kannua.

2. *Sahalaitokset* ovat sahanneet arvioluvuissa laskettuna:

Uudenmaan läänissä	430,000 kpl. tukk.
Turun ja Porin läänissä	2,000,000 ”
Hämeen läänissä	750,000 ”
Wiipurin läänissä	1,640,000 ”
Mikkelin läänissä	375,000 ”
Kuopion läänissä	900,000 ”
Waasan läänissä	300,000 ”
Oulun läänissä	556,000 ”
	<hr/>
Yhteensä	6,951,000 kpl. tukk.

III. Yleinen katsaus teollisuusammatteihin ja -laitoksiin Suomen eri Lääneissä, Kihlakunnissa ja Kaupungeissa vuonna 1884.

I. Uudenmaan lääni,

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		5	1	Helsingissä	48	86,400	
		1	2	Porvoossa	14	9,378	
		—	1	Loviisassa	1	600	
		—	1	Tammisaarella	4	1,850	
		—	3	Hankoniemessä	4	1,700	
		—	1	Raasepor. it. kihlk:ssa	1	560	
		6	9		72	100,488	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänerstaita.</i>			
		—	2	Helsingissä	4	6,384	
		—	1	Porvoossa	3	500	
		1	—	Loviisassa	5	3,500	
		1	3		12	10,384	
II	4	—	—	<i>Kirjasinvalimo.</i>			
		1	—	Helsingissä	5	7,665	201 l kirjasimia.
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepänerstaita.</i>			
		3	2	Helsingissä	28	109,164	
		—	2	Porvoossa	9	14,007	
		—	1	Loviisassa	1	4,808	
		—	1	Tammisaarella	2	1,200	
		3	6		40	129,179	

II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		1	2	Helsingissä	13	27,880	Rakennustakeita y. m.
		—	1	Loviisassa	2	400	
		—	1	Tammisaarella	2	600	
		1	4		17	28,880	
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepä- verstaita.</i>			
		6	3	Helsingissä	60	111,299	
		—	1	Porvoossa	2	461	
		—	3	Tammisaarella	9	8,440	
		—	1	Hankoniemessä	2	800	
		6	8		73	121,000	
II	5	—	—	<i>Karstatehdas.</i>			
		—	1	Porvoossa	2	230	
II	5	—	—	<i>Neulatehdas.</i>			
		—	1	Tammisaarella	2	205	
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		1	11	Helsingissä	26	35,871	
		1	1	Porvoossa	7	13,838	
		—	2	Loviisassa	3	900	
		—	3	Tammisaarella	6	2,445	
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	1	6,490	
		3	17		43	59,544	
III	7	—	—	<i>Pianotehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	10	43,000	40 pianinoa, 2 flyygeliä.
III	7	—	—	<i>Tehdas haavanparan- nuskaluja varten.</i>			
		1	—	Helsingissä	4	8,000	
		5	17		57	110,544	
IV	8	—	—	<i>Kivenhakkuuverst.</i>			
		3	4	Helsingissä	62	86,545	
		2	—	Hankoniemessä	21	17,000	35,700 kuut. jalk. ha- kattua katukiveä.
		5	4		83	103,545	

IV	9	—	—	<i>Sementtitehdas.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä .	20	55,000	4,800 ttiä sementtiä.
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	57	90,000	2,000,000 kpl. tiiltä.
		4	—	Helsingin pitäjässä .	51	55,522	1,184,000 ”
		10	—	Pernajan ” .	42	64,780	1,619,000 ”
		15	—		150	210,302	4,803,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukku- ja kaakeli- tehtaita.</i>			
		—	1	Porvoossa	2	275	
		—	1	Loviisassa	2	400	
		—	1	Tammisaarella	3	1,000	
		4	—	Raaseporin itäis. kihl.	19	8,000	Kaakeleita, ruukkuja ja kiviastioita.
		1	—	Helsingin pitäjässä .	4	3,000	
		5	3		30	12,675	
IV	9	—	—	<i>Kaakeli- ja fajanssi- tehtaita.</i>			
		3	—	Helsingissä	348	513,846	
IV	9	—	—	<i>Kipsivalajanverstas.</i>			
		1	—	Helsingissä	3	15,000	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	26	60,000	600,000 pulloa.
		1	—	Helsingin pitäjässä .	26	79,000	118,500 pulloa, 1,800 laa- tikkoa ikkunalasia.
		2	—		52	139,000	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Helsingissä	4	5,240	
		—	3	Porvoossa	10	9,290	
		—	1	Loviisassa	2	3,975	
		—	1	Tammisaarella	2	2,160	
		2	1	Raaseporin itäis. kihl.	4	9,228	
		2	8		22	29,893	
V	12	—	—	<i>Öljymylly.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä .	4	17,550	4,500 k:a öljyä, 6,500 l:ä öljykakkuja.

V	12	—	—	<i>Saippuatehdas.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä.	2	7,650	1,235 l ^z saippuaa.
V	13	—	—	<i>Kaasutehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	30	256,196	25,619,627 kuut. jalkaa valokaasua.
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		2	—	Helsingin pitäjässä.	34	40,000	4,370,000 laatikkoa tulitikkuja.
V	16	—	—	<i>Luumyllyjä.</i>			
		2	—	Helsingissä	15	21,900	14,000 l ^z luujauhoja.
		1	—	Pernajan pitäjässä.	4	15,000	10,000 " "
		3	—		19	36,900	
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoja.</i>			
		6	—	Helsingissä	51	144,075	
		1	2	Porvoossa	11	31,580	
		1	1	Loviisassa	8	22,500	
		1	1	Tammisaarella	23	171,929	
		5	—	Raaseporin itäis. kihl.	8	19,515	
		4	—	Helsingin pitäjässä.	19	44,665	
		1	—	Pernajan " "	9	93,400	
		19	4		129	527,664	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		1	—	Helsingissä	8	14,835	
		1	—	Porvoossa	8	12,875	
		—	2	Tammisaarella	3	1,600	
		—	1	Hankoniemessä	1	1,400	
		2	3		20	30,710	
VI	17	—	—	<i>Harja- ja pensselitehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	5	13,111	715 tusinaa pensseleitä. 813 " harjoja.
VI	17	—	—	<i>Säämiskätehtaita.</i>			
		2	—	Tammisaarella	3	1,150	
VII	18	—	—	<i>Villakehrutehdas.</i>			
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	8	18,000	300 l ^z villalankoja.

VII	18	—	—	<i>Verkatehtaita.</i>			
		1	—	Raaseporin länt. kihl.	10	1,500	
		1	—	Pernajan pitäjässä ..	5	17,000	
		2	—		15	18,500	
VII	19	—	—	<i>Trikootehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	18	19,864	
VII	20	—	—	<i>Nyöritehtaita.</i>			
		2	—	Helsingissä	20	24,538	
VIII	21	—	—	<i>Puukiomoita.</i>			
		2	—	Pernajan pitäjässä ..	106	250,000	150,000 l ⁸ paperi-
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehdas.</i>			massaa ja pahvia.
		1	—	Helsingissä	14	28,500	
VIII	21	—	—	<i>Tapettitehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	150	752,000	2,113,000 käärröä tapet-
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			teja.
		5	4	Helsingissä	65	126,624	
		—	2	Porvoossa	9	2,797	
		—	1	Loviisassa	3	1,200	
		—	2	Tammisaarella	3	675	
		5	9		80	131,296	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		2	—	Helsingissä	58	140,000	333 st. lank. ja laut.
		1	—	Loviisassa	27	200,000	2,000 " "
		4	2	Raaseporin länt. kihl.	40	99,279	785 " "
		4	1	Raaseporin itäis. kihl.	80	293,300	3,323 " "
		3	2	Helsingin pitäjässä .	156	525,428	6,297 " "
		3	1	Pernajan " .	100	355,800	3,800 " "
				17	6		461
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		8	4	Helsingissä	106	135,989	
		2	1	Porvoossa	23	19,555	
		10	5	Siirrettävä	129	155,544	

		10	5	Siirto	129	155,544	
		—	3	Loviisassa	8	2,100	
		—	2	Tammisaarella	6	2,500	
		—	1	Hankoniemessä	1	600	
		10	11		144	160,744	
IX	23	—	—	<i>Ruumiinarkkiteht.</i>			
		1	1	Helsingissä	10	31,197	
IX	23	—	—	<i>Lankarullatehdas.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä	36	88,000	90,000 krossia lankarullia.
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	3	Helsingissä	6	4,997	
		—	2	Loviisassa	2	350	
		—	1	Tammisaarella	1	450	
		—	6		9	5,797	
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>			
		—	1	Helsingissä	2	2,000	
		—	1	Loviisassa	1	80	
		—	1	Tammisaarella	1	350	
		—	3		4	2,430	
IX	23	—	—	<i>Korkkitehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	10	36,000	
IX	24	—	—	<i>Koppatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	8	13,674	
IX	25	—	—	<i>Kampatehdas.</i>			
		—	1	Helsingissä	1	600	
IX	25	—	—	<i>Kautsu- ja guttaperkateosten tehtaita.</i>			
		—	2	Helsingissä	4	6,600	
IX	25	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		4	—	Helsingissä	65	101,240	
		—	1	Porvoossa	3	976	
		4	1		68	102,216	

X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetin- panijanverstaita.</i>			
		9	17	Helsingissä	168	340,767	
		1	4	Porvoossa	25	34,720	
		—	3	Loviisassa	6	4,690	
		—	2	Tammisaarella	4	5,249	
		—	2	Raaseporin itäis. kihl.	4	955	
		10	28		207	386,381	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i>			
				Muurari-, lasi- ja nuoho- jamestareita.			
		—	15	Helsingissä	184	414,399	
		—	3	Porvoossa	8	7,045	
		—	3	Hankoniemessä	3	2,700	
		—	21		195	424,144	
XI	28	—	—	<i>Jauhomylläjiä.</i>			
		—	1	Loviisassa	2	50,000	1 höyrymylly; jauhattu: 2,000 t:ia rukiita, 500 t:ia ohria, 500 t. kauroja.
		—	2	Raaseporin länt. kihl.	5	—	
		—	31	Pernajan pitäjässä .	31	—	11 vesi-, 20 tuulimyllyä.
		—	34		38	50,000	
XI	29	—	—	<i>Sokeritehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	69	1,700,194	177,038 t:ia sokeria, 27,713 t:ia siirappia.
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		10	1	Helsingissä	65	432,617	
		—	1	Porvoossa	13	67,835	
		—	1	Loviisassa	3	35,000	
		—	2	Tammisaarella	5	10,800	
		—	2	Hankoniemessä	2	7,500	
		3	1	Raaseporin itäis. kihl.	8	14,509	
		13	8		96	568,261	
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehtaita.</i>			
		3	—	Helsingissä	28	107,250	
		—	2	Porvoossa	2	10,603	
		3	2		30	117,853	

XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		20	—	Helsingissä	31	346,924	
		—	2	Porvoossa	7	42,000	
		20	2		38	388,924	
XI	30	—	—	<i>Makkaratehtaita.</i>			
		1	4	Helsingissä	20	95,705	
		21	6		58	474,629	
XI	30	—	—	<i>Kalansuolauslaitos.</i>			
		—	1	Tammisaaressa	3	1,000	
XI	30	—	—	<i>Meijereitä.</i>			
		1	—	Porvoossa	3	23,000	
		3	—	Pernajan pitäjässä..	6	31,347	
		4	—		9	54,347	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		2	—	Helsingissä	87	922,550	1,377,000 k:a olutta y. m.
		1	—	Porvoossa	13	74,950	9,500 " "
		1	—	Loviisassa	8	21,640	27,050 " "
		4	—	Raaseporin itäis. kihl.	20	40,204	60,204 " "
		3	—	Helsingin pitäjässä .	52	266,100	346,000 " "
		1	—	Pernajan " .	3	7,200	12,000 " "
		12	—		183	1,332,644	1,831,754 k:a olutta y. m.
XI	31	—	—	<i>Olut- ja portteriteht.</i>			
		2	—	Tammisaaressa	15	106,100	30,000 k:a portt., 64,000 k:a olutta.
XI	31	—	—	<i>Portteritehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	8	40,000	25,000 k:a portteria.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		3	—	Helsingissä **	—	637,770	277,487 kannua.
		1	—	Porvoossa	13	244,039	106,104 " "
		1	—	Loviisassa	10	70,256	30,546 " "
		5	—	Helsingin pitäjässä .	26	732,251	318,370 " "
		2	—	Pernajan " **	—	162,481	70,644 " "
		12	—		49	1,846,797	803,161 kannua.

XI	31	—	—	<i>Väkiwiina- ja likööri- tehtaita.</i>			
		8	—	Helsingissä	18	1,978,250	439,456 k:a puhdistettua, 64,156 k:a väkiwiinaa, 143,697 konjakkia, 48,125 rommia, 5,105 höystet- tyä paloviinaa.
		2	—	Porvoossa	6	565,220	141,385 k:a puhdistettua. 22,169 k:a väkiv., 40,365 k:a konjakkia, y. m.
		1	—	Loviisassa	1	74,588	27,727 k:a puhdist. 227 k:a väkiwiinaa, 1,654 k:a kon- jakkia, y. m.
		1	—	Tammisaaressa	1	25,832	10,304 k:a puhdist. 12 k:a väkiwiinaa, 5 k:a rommia.
		12	—		26	2,643,890	Yhteensä 944,387 k:a.
XI	31	—	—	<i>Etikkatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	2	12,000	käytetty 2,978 k:a tislaa- matonta paloviinaa.
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesitehtaita.</i>			
		3	—	Helsingissä	16	48,900	563,000 pulloa.
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		4	—	Helsingissä	310	929,193	90,843 g polttotupak., 250,240 g nuuskaa. 43,914,000 sikaria ja pa- perossia.
		1	—	Loviisassa	1	2,800	100,000 sikaria.
		1	—	Porvoossa	18	28,507	8,100 g polttot., 829,400 sikaria ja paperossia.
		6	—		329	960,500	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	22	22,000	
XII	33	—	—	<i>Rüätäliverstaita.</i>			
		17	13	Helsingissä	186	550,880	
		2	2	Porvoossa	40	72,287	
		—	4	Loviisassa	8	3,450	
		1	—	Tammisaaressa	5	2,000	
		—	3	Hankoniemessä	3	2,900	
		—	4	Raaseporin itäis. kihl.	5	8,200	
		20	26		245	639,717	

XII	33	—	—	<i>Hattu- ja lakkiteht.</i>		
		2	—	Helsingissä	27	107,200
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverst.</i>		
		1	2	Helsingissä	12	66,635
		—	1	Tammisaarella	2	1,000
		1	3		14	67,635
XII	33	—	—	<i>Hansikas- ja sideteh-</i> <i>taita.</i>		
		—	2	Helsingissä	2	9,920
XII	33.	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>		
		7	46	Helsingissä	200	206,338
		—	5	Porvoossa	13	3,150
		—	4	Loviisassa	8	2,400
		—	6	Tammisaarella	12	6,278
		—	3	Hankoniemessä	6	6,900
		—	1	Raaseporin itäis. kihl.	2	2,550
		7	65		241	227,616
XII	33	—	—	<i>Parranajohuoneita.</i>		
		1	1	Helsingissä	11	15,550
XIII	35	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		7	—	Helsingissä	299	574,918
		1	—	Porvoossa	19	34,000
		1	—	Loviisassa	—	5,323
		9	—		318	614,241
XIII	35	—	—	<i>Kivipainoja.</i>		
		3	—	Helsingissä	61	177,974

Väkiviinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Helsingissä	750,679 kannua.
Porvoossa	203,919 ”
Loviisassa	29,381 ”
Tammisaarella	10,321 ”
	Yhteensä 994,300 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Helsingissä	11,920 kpl.
Raaseporin itäis. kihlakunnassa	48,000 ”
Helsingin pitäjässä	180,000 ”
Pernajan ”	191,000 ”
	Yhteensä 430,920 kpl.

2. Turun ja Porin lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		6	3	Turussa.....	48	43,840	
		—	4	Porissa	12	6,292	
		—	2	Uudessa kaup:ssa...	3	2,300	
		—	4	Raumalla	5	2,350	
		6	13		68	54,782	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänerstaita.</i>			
		—	3	Turussa.....	9	6,358	
		—	3	Porissa	5	3,391	
		—	2	Uudessa kaup:ssa...	3	4,800	
		—	2	Raumalla	5	9,800	
		—	10		22	24,349	
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepänerstaita.</i>			
		1	4	Turussa.....	13	14,959	
		1	—	Porissa	5	5,000	
		—	1	Uudessa kaup:ssa...	1	300	
		2	5		19	20,259	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	3	Turussa.....	3	3,946	
		1	—	Porissa	4	3,730	
		1	3	Siirrettävä	7	7,676	

		1	3	Siirto	7	7,676	
		—	1	Uudessa k:ssa	1	500	
		—	1	Raumalla	2	800	
		1	5		10	8,976	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepä-</i> <i>verstaita.</i>			
		2	3	Turussa	22	37,183	
		1	1	Porissa	9	18,748	
		—	3	Uudessa k:ssa	3	7,830	
		—	2	Raumalla	2	1,950	
		3	9		36	65,711	
II	5	—	—	<i>Tinauslaitos.</i>			
		—	1	Turussa	1	820	
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	7	Turussa	11	12,732	
		—	6	Porissa	8	5,070	
		—	2	Uudessa k:ssa	5	6,770	
		—	15		24	24,572	
III	7	—	—	<i>Soittokonetehdas.</i>			
		1	—	Uudessa k:ssa	21	35,500	
III	7	—	—	<i>Tehdas haavanparan-</i> <i>nuskaluja varten.</i>			
		—	1	Turussa	1	500	
IV	7	—	—	<i>Kivenhakkuuverstas.</i>			
		1	—	Turussa	5	8,000	Hautapatsaita.
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Turussa	70	35,000	700,000 tiiltä.
		3	—	Porissa	20	20,000	550,000 ”
		1	—	Uudessa k:ssa	12	4,000	100,000 ”
		5	—		102	59,000	1,350,000 tiiltä.

IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		1	—	Turussa	62	81,000	102,000 kaakelia. kiviastioita, uuneja y. m.
		1	—	Porissa	14	14,900	
2		—		76	95,900		
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehtaita.</i>			
		—	2	Turussa	5	2,907	
		—	2	Porissa	3	1,360	
		—	2	Halikossa	5	2,850	
—		6		13	7,117		
IV	9	—	—	<i>Kalkkiuuneja.</i>			
		—	2	Halikossa	3	28,500	18,817 tiä polt. kalkkia.
		—	24	Piikkiössä	72	90,000	45,000 ” ”
—		26		75	118,500	63,817 tiä polt. kalkkia.	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		—	2	Halikossa	83	232,800	Ikkunalasia ja pulloja.
		—	1	Maskussa	6	16,010	Pulloja.
—		3		89	248,810		
V	11	—	—	<i>Kimröökitehdas.</i>			
		—	1	Halikossa	9	12,400	2,480 tiä.
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		1	2	Turussa	9	21,800	
		1	2	Porissa	9	16,300	
		1	4	Uudessa k:ssa	4	8,800	
		1	1	Raumalla	4	8,500	
4		9		26	55,400		
V	12	—	—	<i>Öljymylly.</i>			
		1	—	Ulvilassa	4	25,255	
V	12	—	—	<i>Saippuatehdas.</i>			
		1	—	Turussa	8	66,700	
V	13	—	—	<i>Kaasutehdas.</i>			
		1	—	Turussa	15	19,500	7,474,000 k. j. valokaas.

V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>					
		1	—	Loimaalla	35	48,870	4,887,000	laatikkoa.	
		1	—	Maskussa	53	22,460	2,000,000	"	
		1	—	Ulvilassa	65	68,750	6,500,000	"	
		3	—		153	140,080	13,387,000	laatikkoa.	
V	16	—	—	<i>Luumylly.</i>					
		1	—	Piikkiössä	4	4,900	4,900	L \pounds luujauhoja.	
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkkitoja **.</i>					
		6	3	Turussa	59	432,577	6,350	is. ja pien. vuotaa.	
		2	5	Porissa	19	73,241	5,237	" " "	
		2	—	Uudessa k:ssa	9	64,600	7,450	" " "	
		2	2	Raumalla	24	307,450			
		12	10		111	877,868			
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>					
		1	9	Turussa	21	43,195			
		—	3	Porissa	6	5,684			
		—	2	Uudessa k:ssa	2	3,700			
		—	2	Raumalla	2	1,190			
		1	16		31	53,769			
VI	17	—	—	<i>Harjatehdas.</i>					
		1	—	Turussa	9	24,605			
VII	18	—	—	<i>Verkatehtaita.</i>					
				Villakehruu, kudonta ja värjäys.					
		1	—	Turussa	48	110,500	25,000	kyyn. kangasta y. m.	
		—	1	Raumalla	4	6,500			
		1	—	Maskussa	158	608,000			
		1	—	Ulvilassa	59	231,250			
		3	1		269	956,250			
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita.</i>					
		2	—	Turussa	96	348,595			
		—	1	Porissa	6	1,500	3,000	kyyn. pumpuli-kangasta.	
		2	1		102	350,095			

VII	19	—	—	<i>Trikootehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	100	209,930	
VII	20	—	—	<i>Köysitehtaita.</i>			
		—	2	Turussa.....	12	11,278	
		—	1	Raumalla	3	2,080	
		—	3		15	13,358	
VII	20	—	—	<i>Nyöritehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	1	1,215	
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehdas.</i>			
		1	—	Maskussa	13	41,500	
VIII	21	—	—	<i>Paperitehdas.</i>			
		1	—	Ikaalisissa	142	392,500	31,400 senttiä käärepa-
VIII	21	—	—	<i>Kirjeenkuori- ja pus-</i> <i>sitehdas.</i>			peria.
		—	1	Turussa.....	5	13,000	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		1	5	Turussa.....	11	15,506	
		—	2	Porissa	3	5,005	
		—	1	Uudessa k:ssa	1	900	
		1	8		15	21,411	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		1	—	Porissa	209	927,190	7,918 st. lank., bts., laut.
		13	—	Halikossa	101	336,050	3,012 " " "
		3	—	Loimaalla.....	30	51,050	531 " " "
		1	—	Maskussa(höyrysaha)	15	53,273	527 " " "
		6	—	Maskussa**	—	—	—
		5	—	Piikkiössä	177	348,979	3,387 " " "
		3	—	Tyrvällä	24	27,955	280 " " "
		18	—	Ulvilassa.....	895	3,629,039	36,779 " " "
		50	—		1451	5,373,536	52,434 stand.
IX	22	—	—	<i>Puunjaloitustamisteh.</i>			
		1	—	Turussa.....	50	83,500	

IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		5	11	Turussa.....	118	250,074	
		2	5	Porissa	26	12,780	
		—	3	Uudessa k:ssa.....	7	5,500	
		—	5	Raumalla	5	2,750	
		7	24		156	271,104	
IX	23	—	—	<i>Kultaajanverstas.</i> (n. k. peilitehdas).			
		—	1	Turussa.....	2	7,000	Puunkultausta, kehyksiä ja liisteitä.
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		2	2	Turussa.....	16	8,702	
		—	2	Porissa	3	1,021	
		—	1	Uudessa k:ssa.....	1	280	
		—	1	Raumalla	1	400	
		2	6		21	10,403	
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>			
		1	1	Turussa.....	8	12,400	
		—	2	Porissa	4	3,133	
		1	3		12	15,533	
IX	23	—	—	<i>Väkipyörätehdas.</i>			
		—	2	Uudessa k:ssa.....	7	11,000	
IX	23	—	—	<i>Korkkitehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	94	450,000	82,000,000 kpl. korkkia.
IX	24	—	—	<i>Koppatehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	1	1,904	
IX	24	—	—	<i>Leikkikalutehdas.</i>			
		—	1	Porissa	1	1,200	
IX	25	—	—	<i>Kampatehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	1	1,600	
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		1	2	Turussa.....	14	11,440	

X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>			
		7	8	Turussa	79	124,062	
		2	4	Porissa	28	17,168	
		—	4	Uudessa k:ssa	9	6,200	
		—	2	Raumalla	2	1,675	
		9	18		118	149,105	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i> (Muurari-, lasi- ja nuohojamestareita).			
		—	6	Turussa	22	33,995	
		—	5	Porissa	7	3,979	
		—	5	Uudessa k:ssa	7	6,200	
		1	10	Raumalla	10	3,500	
		1	26		46	47,674	
XI	29	—	—	<i>Sokeritehdas.</i>			
		1	—	Turussa	76	1,685,428	3,769,755 ₧ parasta sokeria, fariinia ja siirappia.
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehtaita.</i>			
		—	3	Turussa	12	40,502	
		—	2	Porissa	4	7,450	
		—	5		16	47,952	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		5	14	Turussa	49	201,446	
		—	3	Porissa	4	12,415	
		—	6	Uudessa k:ssa	7	20,600	
		1	1	Raumalla	5	10,450	
		6	24		65	244,911	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia ja makkaratehtaita.</i>			
		4	—	Turussa	10	55,915	
		—	10	Porissa	13	25,932	
		4	10		23	81,847	
XI	30	—	—	<i>Meijeri.</i>			
		1	—	Porissa	7	90,000	62,315 ₧ voita, 22,400 ₧ juustoa.

XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>					
		2	—	Turussa.....	42	306,400	407,000 k:a olutta.		
		5	—	Porissa	29	95,600	161,400 " "		
		1	—	Uudessa k:ssa	7	12,150	12,615 " "		
		1	—	Raumalla	9	15,000	—		
		2	—	Halikossa	9	63,650	75,000 " "		
		3	—	Loimaalla.....	16	60,924	76,155 " "		
		1	—	Maskussa	7	120,750	172,500 " "		
		1	—	Ahvenanmaalla.....	—	—	—		
				16	—		119	674,474	904,670 k:a olutta.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>					
		3	—	Turussa.....	39	511,586	222,430 kannua.		
		4	—	Porissa	63	424,950	184,761 "		
		2	—	Uudessa k:ssa	43	256,397	111,477 "		
		2	—	Naantalissa	—	302,101	131,349 "		
		1	—	Raumalla	21	94,911	41,266 "		
		1	—	Halikossa	5	92,282	40,123 "		
		3	—	Maskussa	—	476,521	207,183 "		
				16	—		171	2,158,748	938,589 kannua.
		XI	31	—	—	<i>Väkiviina- ja liköörit.</i>			
—	13			Turussa.....	26	1,366,288	516,369 k:a eril. viinoja.		
—	5			Porissa	9	476,903	189,505 " "		
—	4			Uudessa k:ssa	8	144,245	57,623 " "		
—	2			Naantalissa	5	145,295	58,106 " "		
—	1			Raumalla	4	121,770	48,575 " "		
—	1			Salon kauppalassa ..	2	63,750	25,200 " "		
—	1			Halikossa	2	89,997	35,899 " "		
				—	27		56	2,408,248	931,277 k:a eril. viinoja.
XI	31			—	—	<i>Hedelmäviinitehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	2	4,500	2,500 kannua.		
XI	31	—	—	<i>Etikkatehtaita.</i>					
		—	2	Turussa.....	3	8,634	10,620 kannua.		
		—	1	Porissa	1	4,800	12,000 "		
		—	3		4	13,434	22,620 kannua.		

XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesitehdas.</i>			
		—	1	Turussa	3	24,000	145,000 pulloa.
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		6	—	Turussa	336	1,276,280	41,426,000 paperossia. 1,048,900 sikaria. 621,540 Z kartuusia. 168,573 Z kartuusia, nuuskaa ja pötkytup.
		1	—	Uudessa k:ssa	9	26,500	1,600 Z puru- ja poltto- tupakkaa.
XII	33	7	—		345	1,302,780	
		—	—	<i>Paitatehtaita.</i>			
		2	—	Turussa	135	166,300	
XII	33	1	—	Porissa	7	4,500	
		3	—		142	170,800	
		—	—	<i>Räätälinverstaita.</i>			
XII	33	5	13	Turussa	77	171,715	
		2	4	Porissa	22	18,664	
		1	4	Uudessa k:ssa	11	18,880	
		—	4	Raumalla	5	2,600	
XII	33	8	25		115	211,859	
		—	—	<i>Hattutehdas.</i>			
XII	33	1	—	Turussa	9	26,700	
		—	—	<i>Turkkurinverstaita.</i>			
XII	33	1	—	Turussa	5	14,283	
		—	2	Porissa	2	2,200	
		1	2		7	16,483	
XII	33	—	—	<i>Hansikastehtaita.</i>			
		—	2	Turussa	4	4,500	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		5	23	Turussa	73	78,407	
		1	7	Porissa	25	22,329	
		—	4	Uudessa k:ssa	8	6,400	
		—	8	Raumalla	8	3,400	
		6	42		114	110,536	

XII	34	—	—	<i>Parranajohuoneita.</i>		
		1	—	Turussa.....	6	1,000
XIII	35	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		3	—	Turussa.....	82	182,125
		2	—	Porissa	13	13,773
		1	—	Raumalla	3	3,000
		6	—		96	198,898
XIII	35	—	—	<i>Kivipainoja.</i>		
		2	—	Turussa.....	99	136,399

Väkiimatehtaissa käytetty paloviinaa:

Turussa	521,640 kannua.
Porissa	196,033 ”
Uudessa k:ssa	55,632 ”
Naantalissa	57,973 ”
Raumalla	47,151 ”
Salon kauppalassa	28,455 ”
	Yhteensä 906,884 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Porissa, arviolta	400,000 kpl.
Halikossa	107,300 ”
Loimaalla	26,600 ”
Maskussa	36,800 ”
Piikkiössä	184,960 ”
Tyrvällä	12,600 ”
Ulvilassa	1,171,230 ”
	Yhteensä 1,939,490 kpl.

3. Hämeen lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i> Hämeenlinnassa Tampereella	6 31	3,600 22,100	
		—	2				
		3	2				
II	4	3	4	<i>Kuparisepäntörmä.</i> Hämeenlinnassa Tampereella	37 7 21	25,700 6,800 15,175	
		—	—				
		2	3				
II	4	4	3	<i>Haulitehdas.</i> Tampereella	28 8	21,975 10,000	
		—	—				
		1	—				
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepäntörmä.</i> Hämeenlinnassa Tampereella	9 16	20,000 42,503	
		2	—				
		3	—				
II	5	5	—	<i>Vaskivalimoita.</i> Hämeenlinnassa Tampereella	25 7 7	62,503 4,500 1,000	
		—	—				
		—	2				
II	5	—	2	<i>Lätkki- ja peltisepäntörmä.</i> Hämeenlinnassa Tampereella	14 2 10	5,500 1,500 7,000	
		—	4				
		—	—				
II	5	—	1		12	8,500	
		—	5				
		—	6				

II	5	—	—	<i>Karstatehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	2	1,000	
II	5	—	—	<i>Neulatehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	1	500	
III	6	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	3	Hämeenlinnassa....	7	17,000	
		—	8	Tampereella.....	16	20,118	
		—	11		23	37,118	
IV	8	—	—	<i>Kivenhakkuuverstaita.</i>			
		1	—	Tampereella.....	5	5,146	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		—	3	Hauholla.....	112	57,400	1,690,000 tiiltä.
		—	2	"	122	119,000	—
		—	1	"	251	52,000	—
		—	2	Hollolassa.....	16	27,000	900,000 "
		—	8		501	255,400	2,590,000 tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukutehtaita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa....	2	1,500	
		—	2	Tampereella.....	12	4,725	
		—	3		14	6,225	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		2	—	Tammelassa.....	130	346,500	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa....	5	11,232	
		1	—	Tampereella.....	10	26,000	Yhteydessä verkateh-
		—	1	Ruovedellä.....	4	500	taan kanssa.
		1	3		19	37,732	
V	12	—	—	<i>Oljymylly.</i>			
		1	—	Hauholla.....	4	6,660	
		1	—	Hollolassa.....	4	6,307	
		2	—		8	12,967	
V	13	—	—	<i>Laitoskuiv. tisl. varten.</i>			
		1	—	Hollolassa.....	6	8,010	

V	14	—	—	<i>Tulitikkutehdas.</i>			
		1	—	Tampereella.....	150	140,000	13,000,000 laat.
V	15	—	—	<i>Luujuuhotehdas.</i>			
		—	1	Pirkkalassa	20	90,000	60,000 L \mathcal{E} .
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		3	—	Hämeenlinnassa	23	97,568	4,175 vuotaa.
		3	—	Tampereella.....	36	64,475	—
		—	5	Ruovedellä.....	26	33,730	3,550 vuotaa.
		6	5		85	195,773	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa	8	9,700	
		2	3	Tampereella.....	21	12,802	
		2	5		29	22,502	
VII	18	—	—	<i>Villakehruu- ja kuto-</i> <i>matehtaita.</i>			
		—	1	Tampereella.....	31	122,000	50,000 \mathcal{E} lankoja.
		—	1	Hollolassa	31	30,000	25,000 \mathcal{E} ” 3,500 kyyn. verkaa.
		—	2		62	152,000	
VII	18	—	—	<i>Villa- ja verkateh-</i> <i>taita.</i>			
		—	2	Tampereella.....	143	391,000	Lankoja ja villakan-
							kaita.
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja</i> <i>kutomatehtaita.</i>			
		1	—	Tampereella.....	1,803	5,100,000	3,319,000 \mathcal{E} lankoja. 309,688 pak. kangasta. 100,000 \mathcal{E} vanua.
		1	—	Tammelassa.....	1,090	4,250,000	2,275,000 \mathcal{E} lankoja ja kangasta.
		2	—		2,893	9,350,000	
VII	19	—	—	<i>Liinakehruu- ja</i> <i>kutomatehdas.</i>			
		1	—	Tampereella.....	804	778,100	665,765 \mathcal{E} lankoja. 9,308 pak. kangasta.

VII	19	—	—	<i>Sukankudontatehdas.</i>			
		1	—	Tampereella.....	29	48,500	15,600 <i>l</i> trikootavaroit.
VIII	21	—	—	<i>Paperi-, pahvi-, paperi-</i> <i>massa-, kattohuopa- ja</i> <i>asfalttihuopatehtaita.</i>			
		5	—	Tampereella.....	438	1,740,229	Paperia ja pap. massaa.
		1	—	Ruovedellä.....	10	96,000	1,200,000 <i>l</i> ruskeata puunjäljennösainetta.
		2	—	Pirkkalassa.....	198	1,000,000	40,000 str. puunjäljen- nösainetta ja pahvia.
		1	—	Hauholla.....	274	1,371,236	88,808 <i>l</i> paperia.
		1	—	Tammelassa.....	194	869,200	135,000 <i>l</i> „ 35,000 <i>l</i> massaa. 6,050 „ sellulosaa.
		10	—		1,114	5,076,665	
VIII	21	—	—	<i>Kirjeenkuori- ja käyn-</i> <i>tikorttitehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	2	320	
VIII	21	—	—	<i>Laatikkotehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	9	490	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		1	—	Hämeenlinnassa....	7	25,000	
		3	—	Tampereella.....	19	18,100	
		4	—		26	43,100	
IX	22	—	—	<i>Saholaitoksia.</i>			
		2	—	Tampereella.....	47	150,000	(2,700) std. lank. ja laut.
		—	—	„.....	—	15,786	270 „ „ „
		2	—	Ruovedellä.....	55	86,000	800 „ „ „
		1	—	Pirkkalassa, höyrys..	40	144,000	(1,400) „ „ „
		13	—	Tammelassa.....	121	384,078	(4,200) „ „ „
		7	—	Hauholla **.....	26	38,762	700 „ „ „
		6	—	Jämsässä.....	120	171,592	2,200 „ „ „
		3	—	Hollolassa.....	151	561,550	5,360 „ „ „
		34	—		560	1,551,768	17,630 std. lank. ja laut.

IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		2	3	Hämeenlinnassa	21	18,150	
		—	16	Tampereella	46	24,842	
		—	2	Ruovedellä	—	—	
		2	21		67	42,892	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa	4	4,200	
		—	7	Tampereella	20	10,765	
		—	9		24	14,965	
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehdas.</i>			
		—	1	Tampereella	2	1,550	
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>			
		1	3	Hämeenlinnassa	18	48,600	
		2	5	Tampereella	24	23,475	
		3	8		42	72,075	
X	27	—	—	<i>Muita tähän luokkaan kuuluvia ammatteja.</i>			
		—	4	Hämeenlinnassa	5	3,200	
		—	4	Tampereella	7	15,640	
		—	8		12	18,840	
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä**.</i>			
		—	25	Ruovedellä	51	450,670	26,510 tiä jauhoja.
		—	20	Jämsässä	—	—	
		—	2	Hauholla	—	17,300	
		—	47		51	467,970	
XI	29	—	—	<i>Sikuritehdas.</i>			
		1	—	Tampereella	9	71,880	23,960 Leivisk.
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	9	Hämeenlinnassa	9	94,190	
		—	4	Tampereella	5	11,700	
		—	13		13	105,890	

XI	30	—	—	<i>Makkaratehtaita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	1	6,000	
		—	2	Tampereella	3	6,187	
		—	3		4	12,187	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		1	3	Hämeenlinnassa	11	39,000	
		5	1	Tampereella	28	67,801	
		6	4		39	106,801	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		3	—	Hämeenlinnassa	15	116,000	120,000 k:a olutta y. m.
		3	—	Tampereella	39	143,677	216,125 ” ”
		2	—	Ruovedellä	16	25,270	35,650 ” ”
		3	—	Tammelassa	26	85,720	120,971 ” ”
		1	—	Hauholla	4	11,760	11,760 ” ”
		2	—	Hollolassa	9	27,500	37,000 ” ”
		14	—		109	409,927	241,506 k:a olutta y. m.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Hämeenlinnassa	20	323,890	140,822 kannua.
		2	—	Tampereella	38	322,880	140,383 ”
		1	—	Hauholla	11	345,798	150,347 ”
		1	—	Tammelassa	16	147,315	62,014 ”
		1	—	Hollolassa	13	161,920	70,400 ”
		7	—		98	1,301,803	563,966 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiviina- ja likööri-</i> <i>tehtaita.</i>			
		—	3	Hämeenlinnassa	9	271,742	80,799 kannua.
		—	3	Tampereella	5	402,427	160,095 ”
		—	6		14	674,169	240,894 kannua.
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesiteh-</i> <i>taita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	2	5,000	40,000 pulloa.
		—	1	Tampereella	3	10,000	45,000 ”
		—	2		5	15,000	85,000 pulloa.

XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			12,000,000 paperossia. 1,000,000 700,000 laatikkoo.
		1	—	Hämeenlinnassa	22	120,000	
		1	—	Tampereella	22	15,000	
		2	—		44	135,000	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas ja pesu-</i> <i>laitos.</i>			
		1	—	Tampereella	9	6,000	
XII	33	—	—	<i>Räätilinverstaita.</i>			
		1	5	Hämeenlinnassa	19	21,300	
		3	15	Tampereella	45	80,850	
		4	20		64	102,150	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstaita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	3	1,500	
		2	1	Tampereella	7	9,400	
		2	2		10	10,900	
XII	33	—	—	<i>Hansikastehdas.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	2	930	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		1	6	Hämeenlinnassa	16	13,280	
		2	22	Tampereella	54	44,015	
		3	28		70	57,295	
XII	33	—	—	<i>Parranajohuone.</i>			
		—	1	Tampereella	3	2,500	
XIII	35	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>			
		2	—	Hämeenlinnassa	20	33,000	
		3	—	Tampereella	40	33,500	
		5	—		60	66,500	

Väkiviinätehtaissa käytetty paloviinaa.

Hämeenlinnassa 107,280 kannua.

Tampereella 158,150 „

Yhteensä 265,430 kannua.

4. Wiipurin lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavarän arvo Suom. markoissa.	Tavarän paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	--	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		3	1	Wiipurissa	21	23,205	
		—	1	Haminassa	3	1,000	
		—	3	Käkisalmissa	3	1,900	
		1	1	Sortavalassa	10	6,942	
		—	2	Lappeenrannassa ...	4	1,963	
		—	1	Kymissä	1	4,000	
		4	9		42	39,010	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		1	1	Wiipurissa	9	2,517	
		—	2	Sortavalassa	8	3,414	
		—	1	Lappeenrannassa ...	5	4,225	
		1	4		22	10,156	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepänverstaita.</i>			
		1	1	Wiipurissa	13	19,949	
		—	1	Haminassa	1	400	
		1	2		14	20,349	
II	5	—	—	<i>Galvanoimistehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	9	11,550	

II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	1	Käkisalmissa.....	2	3,640	Kalossimerkkejä.
		—	1	Sortavalassa.....	1	300	
—	2		3	3,940			
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepänv.</i>			
		1	4	Wiipurissa	14	7,729	
		—	2	Haminassa	4	700	
		1	6		18	8,429	
II	5	—	—	<i>Neulatehdas.</i>			
		—	1	Lappeenrannassa ...	1	300	
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	4	Wiipurissa	9	22,278	
		—	1	Haminassa	1	1,500	
		—	2	Sortavalassa.....	2	2,845	
		—	1	Lappeenrannassa ...	2	1,100	
		—	8		14	27,723	
IV	8	—	—	<i>Kivenhakkuuverstas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	525	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		3	—	Kymissä	13	12,600	255,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukutehdas.</i>			
		—	1	Haminassa	1	600	
IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		1	—	Wiipurissa	22	30,000	60,000 kpl. tiiltä.
		1	—	Rannan kihlak:ssa..	86	146,000	162,000 " "
		2	—		108	176,000	222,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Fajanssi- ja posliini- tehdas.</i>			
		1	—	Käkisalmen kihl....	39	80,000	Pöytä- ja teeastioita y. m.

IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		1	—	Kotkassa	40	108,000	Ikkunalasia.
		1	—	Rannan kihl:ssa	50	180,000	"
		1	—	Kymissä	34	58,898	Pulloja.
		3	—		124	346,898	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Wiipurissa	2	3,628	
		—	3	Haminassa	4	9,800	
		—	1	Käkisalmissa	1	400	
		—	1	Lappeenrannassa ...	1	2,100	
		—	1	Rannan kihl:ssa	3	4,100	
		—	1	Kymissä	3	1,050	
		—	9			14	21,078
V	13	—	—	<i>Puuhiipotehdas.</i>			
		1	—	Käkisalmen kihl:ssa ..	3	5,300	
V	13	—	—	<i>Kaasutehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	25	95,000	Kaasua, koksia, tervaa.
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		2	—	Rannan kihl:ssa	135	101,294	15,549,000 laatikkoa.
		—	1	Sortavalan kihl.	16	8,400	1,400,000 "
		2	1		151	119,694	16,949,000 laatikkoa.
V	14	—	—	<i>Ruutitehdas.</i>			
		1	—	Kymissä	—	—	3,732 sent. ruutia.
V	15	—	—	<i>Luujauhotehdas yht. liimakeittön ja saippuatehtaan kanssa.</i>			
		1	—	Wiipurissa	30	289,593	Saippuaa, liimaa, luujauhoja, luurasvaa.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		1	—	Wiipurissa	11	53,575	
		2	—	Haminassa	13	58,500	
		—	1	Sortavalassa	1	3,190	
		1	—	Lappeenrannassa ...	8	12,295	
		4	1	Siirrettävä	33	127,560	

		4	1	Siirto	33	127,560	
		—	1	Rannan kihl:ssa	2	4,690	
		3	—	Kymissä	9	25,440	
		—	1	Lappeessa.....	2	1,025	
		—	2	Äyräpäässä.....	4	2,523	
		2	—	Käkisalmen kihl. ...	21	110,650	
		1	—	Sortavalan kihl.	6	14,000	
		10	5		77	285,885	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		1	5	Wiipurissa	6	10,584	
		—	2	Haminassa	2	850	
		—	1	Käkisalmissa	1	400	
		—	2	Sortavalassa	2	936	
		1	10		11	12,770	
VIII	21	—	—	<i>Puuhiomoita.</i>			
		2	—	Rannan kihl:ssa	66	160,000	ppr, phv.
		1	—	Kymissä	94	190,000	190,000 <i>l</i> paperia.
		4	—	Lappeessa.....	454	2,164,230	ppr, phv, massaa.
		1	—	Äyräpäässä	6	6,200	massaa.
		8	—		620	2,520,430	
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehdas.</i>			
		1	—	Rannan kihl:ssa	4	65,000	
VIII	21	—	—	<i>Tapettitehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	23	130,000	390,000 kääröä tapetteja.
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		5	—	Wiipurissa	10	13,289	
		1	—	Haminassa	2	1,000	
		1	—	Sortavalassa	2	950	
		7	—		14	15,239	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		4	—	Kotkassa.....	741	3,590,600	31,160 st. lank.laut. y. m.
		1	—	Sortavalan kaup:ssa.	20	40,000	400 „ lank. laut.
		5	—	Siirrettävä	761	3,630,600	31,560 st. lank. bts. laut.

		5	—	Siirto	761	3,630,600	31,560 st. lank. laut.
		6	—	Kymissä	806	3,360,358	27,948 st. lank. bts. laut.
		1	—	Lappeessa	31	37,682	(370) " " " "
		1	—	Jääskessä	20	60,000	800 „ laut., lank.
		4	—	Äyräpäässä	104	426,665	4,457 " " "
		—	2	Käkisalmen kihl. ...	5	13,956	(139) " " "
		1	—	Sortavalassa „ ...	27	66,600	600 " " "
		—	1	Salmilla	75	422,777	3,000 " " "
		18	3		1829	8,018,638	68,874 st. lank., laut.
IX	22	—	—	<i>Kimpitehdas.</i>			
		1	—	Rannan kihl:ssa	41	5,000	
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita.</i>			
		3	7	Wiipurissa	36	38,348	
		—	2	Haminassa	2	900	
		—	2	Käkisalmissa	3	1,300	
		1	3	Sortavalassa	12	15,545	
		—	2	Lappeenrannassa ...	3	3,009	
		4	16		56	59,102	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	2	Wiipurissa	2	1,526	
		—	1	Haminassa	1	300	
		—	2	Käkisalmissa	3	1,400	
		—	4	Sortavalassa	5	2,194	
		—	2	Lappeenrannassa ...	3	1,450	
		—	11		14	6,870	
IX	23	—	—	<i>Kultaajanverstas.</i> (lasimestari.)			
		—	1	Wiipurissa	2	1,796	
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>			
		—	2	Wiipurissa	2	3,667	
IX	23	—	—	<i>Korkkitehdas.</i>			
		1	—	Rannan kihl:ssa	10	19,000	3,000,000 kpl. korkkia.
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		2	3	Wiipurissa	66	85,513	

X	27	—	—	<i>Maalarin, tapetinpa-</i> <i>nijan ja lasimestarinv.</i>			
		4	3	Wiipurissa	41	69,554	
		—	3	Haminassa	6	4,700	
		—	3	Käkisalmissa	5	2,600	
		—	2	Sortavalassa	4	4,371	
		—	1	Lappeenrannassa . . .	4	5,295	
		4	12		60	86,520	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään</i> <i>kuuluvia ammatteja.</i> (Muurareita, salvomie- hiä, nuohojia)			
		3	8	Wiipurissa	50	24,925	
		—	2	Haminassa	5	4,000	
		—	3	Käkisalmissa	3	1,600	
		1	—	Sortavalassa	5	3,405	
		—	1	Lappeenrannassa . . .	3	2,640	
		4	14		66	36,570	
XI	28	—	—	<i>Jauhomylläjä.</i>			
		1	—	Haminassa	3	74,100	3,200 ttiä.
		—	1	Kymissä	1	800	Tulli.
		1	1	Lappeessa	2	9,530	„
		2	2		6	—	
XI	29	—	—	<i>Sikuritehtaita.</i>			
		1	—	Wiipurissa	9	48,000	16,000 lž.
		1	—	Rannan kihlak:ssa . .	11	13,000	4,250 „
		2	—		20	61,000	20,250 lž.
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		1	7	Wiipurissa	17	108,356	
		—	2	Haminassa	4	18,400	
		1	2	Käkisalmissa	11	4,500	
		1	2	Sortavalassa	13	25,490	
		—	1	Lappeenrannassa . . .	2	7,000	
		3	14		47	163,746	

XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehdas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	2,000	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		1	4	Wiipurissa	17	57,069	
		—	1	Sortavalassa	2	10,277	
		1	5		19	67,346	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		1	—	Wiipurissa	36	283,000	400,000 kannua.
		1	—	Haminassa	8	35,400	59,000 "
		1	—	Kotkassa	11	80,000	100,000 "
		1	—	Sortavalassa	6	11,000	13,000 "
		2	—	Rannan kihlak:ssa . .	21	38,108	51,000 "
		1	—	Kymissä	6	17,381	23,175 "
		1	—	Lappeessa	7	32,551	43,400 "
				8	—		95
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Wiipurissa	42	278,139	120,930 kannua.
		1	—	Haminassa	14	69,566	30,236 "
		1	—	Käkisalmissa	12	58,161	25,287 "
		1	—	Lappeenrannassa . .	16	117,955	51,285 "
		1	—	Äyräpään kihl.	8	70,311	30,570 "
		1	—	Käkisalmen kihl. . .	16	115,381	50,166 "
				7	—		108
XI	31	—	—	<i>Väkiwinatehtaita.</i>			
		5	—	Wiipurissa	17	506,451	191,976 kannua.
		2	—	Haminassa	6	79,560	30,585 "
		2	—	Käkisalmissa	4	60,022	24,009 "
		1	—	Kotkassa	3	35,082	14,033 "
		1	—	Sortavalassa	2	43,000	17,200 "
		2	—	Lappeenrannassa . .	5	116,810	46,724 "
				13	—		37

XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		4	—	Wiipurissa	189	399,976	10,125,600 sikaria. 17,037,000 paperossia. 105,440 piipputup. 63,000 laatikkoa.
		1	—	Äyräpään kihl.	15	3,600	400,000 paperossia.
		5	—		204	403,576	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	11	22,500	
XII	33	—	—	<i>Hattu- ja lakkitehdas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	2,500	
XII	33	—	—	<i>Riätälinverstaita.</i>			
		5	7	Wiipurissa	50	76,438	
		—	7	Haminassa	8	3,300	
		—	3	Käkisalmissa	4	2,100	
		1	2	Sortavalassa	9	5,734	
		—	2	Lappeenrannassa . . .	2	1,080	
		6	21		73	88,652	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstaas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	2	8,000	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		1	27	Wiipurissa	32	40,429	
		—	4	Haminassa	5	2,000	
		1	1	Käkisalmissa	6	1,600	
		—	3	Sortavalassa	6	4,007	
		—	3	Lappeenrannassa . . .	10	4,822	
		1	—	Rannan kihlak:ssa . .	1	969	
		3	38		60	53,827	
XII	34	—	—	<i>Parranajohuone.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	6,400	
XII	35	—	—	<i>Pesulaitos.</i>			
		—	1	Wiipurissa	2	570	

XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		2	—	Wiipurissa.....	32	90,000
		1	—	Kotkassa	5	7,932
		1	—	Sortavalassa.....	7	6,000
		4	—		44	103,932

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Kotkassa	755,900 kpl. tukkia.
Sortavalan kaupungissa	?
Kymissä	664,100 "
Lappeessa	7,600 "
Äyräpään kihlak:ssa	151,500 "
Sortavalan "	17,460 "
Salmin "	41,850 "
	Yhteensä 1,638,410 kpl. tukkia.

Väkiivinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Wiipurissa	217,450 kannua.
Haminassa	35,485 "
Käkisalmissa	27,149 "
Kotkassa	17,119 "
Sortavalassa	19,409 "
Lappeenrannassa	51,782 "
	Yhteensä 368,394 kannua.

5. Mikkelin lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaetht.</i>			
		1	2	Mikkelissä	10	4,100	
		—	1	Heinolassa	3	1,500	
		1	3		13	5,600	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänteristöitä.</i>			
		—	1	Mikkelissä	4	3,000	
		—	1	Heinolassa	3	1,500	
		—	2	Savonlinnassa	4	4,300	
		—	4		11	8,800	
II	5	—	—	<i>Lätkki- ja peltisepänterstö.</i>			
		—	1	Mikkelissä	1	1,000	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimo.</i>			
		—	1	Heinolassa	1	250	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepänterstöitä.</i>			
		—	2	Mikkelissä	4	4,500	
		—	3	Heinolassa	2	1,078	
		—	1	Savonlinnassa	2	5,000	
		—	6		8	10,578	

III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	3	Mikkelissä	3	5,100	
		—	1	Heinolassa	1	1,900	
		—	1	Savonlinnassa	1	1,000	
		—	5		5	8,000	
III	7	—	—	<i>Soittokonetehdas.</i>			
		—	1	Heinolassa	1	1,600	
IV	9	—	—	<i>Kalkkiuuni.</i>			
		—	1	Juvalla	—	1,000	400 t:ää kalkkia.
IV	10	—	—	<i>Lasitehdas.</i>			
		1	—	Rantasalmessa	20	75,000	750,000 olutpulloa.
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	1	Mikkelissä	1	3,000	
		—	2	Heinolassa	3	3,525	
		1	1	Savonlinnassa	6	20,500	
		1	—	Rantasalmessa	2	5,000	
		2	4		12	32,025	
V	13	—	—	<i>Täppättitehdas.</i>			
		—	1	Rantasalmessa	6	2,460	täppättiä, tervaa, pikiöljyä.
V	16	—	—	<i>Luumylly.</i>			
		—	1	Juvalla	1	1,100	1,000 l:ää luujauhoja.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		1	—	Mikkelissä	4	24,000	
		—	4	Heinolassa	7	8,575	
		1	1	Savonlinnassa	9	20,658	3,650 is. ja pien. vuotaa. 235 ulkomaal. ”
		1	—	Mikkelin kihl.	4	26,300	2,001 is. ja pien. ” 450 ulkomaal. ”
		3	5		24	79,533	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	2	Mikkelissä	3	1,200	
		—	1	Heinolassa	1	450	
		—	3		4	1,650	

VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	2	Mikkelissä	2	6,400	
		—	1	Heinolassa	3	1,500	
		—	3		5	7,500	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		—	2	Juvalla	23	68,510	826 st. lank., laut., y. m.
		—	1	Mikkelin kihl.	7	7,000	87 „ laut.
		5	1	Rantasalmessa	374	663,900	8,093 „ lank. laut.
		5	4		404	739,410	9,006 st. lank., laut., y. m.
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita.</i>			
		1	7	Mikkelissä	13	14,300	
		—	2	Heinolassa	3	1,100	
		1	1	Savonlinnassa	7	4,300	
		2	10		23	19,700	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	1	Mikkelissä	1	500	
		—	2	Heinolassa	2	1,000	
		—	3		3	1,500	
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>			
		—	3	Mikkelissä	4	3,400	
		—	2	Heinolassa	5	3,050	
		—	2	Savonlinnassa	6	5,700	
		—	7		15	12,150	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i>			
		—	4	Mikkelissä	9	5,300	
		—	2	Heinolassa	2	650	
		—	1	Savonlinnassa	1	700	
		—	7		12	6,650	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	2	Mikkelissä	2	1,300	

XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		—	4	Mikkelissä	4	5,400	
		—	1	Heinolassa	1	1,900	
		—	2	Savonlinnassa	3	7,500	
		—	7		8	14,800	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		1	—	Mikkelissä	3	23,848	29,810 kannua.
		1	—	Heinolassa	13	25,000	49,000 ”
		1	—	Rantasalmessa	8	13,250	13,250 ”
		3	—		24	62,098	92,060 kannua.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Mikkelissä	7	141,835	61,668 kannua.
		1	—	Heinolassa	2	322,646	140,281 ”
		1	—	Savonlinnassa	14	115,000	50,000 ”
		3	—	Heinolan kihl.	9	356,858	155,156 ”
		7	—		32	936,339	407,105 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiwinatehtaita.</i>			
		2	—	Mikkelissä	5	73,937	29,415 k:a sekä er. viinoj.
		2	—	Heinolassa	3	166,500	66,300 ” ” ”
		2	—	Savonlinnassa	4	72,687	28,767 ” ” ”
		6	—		12	313,124	124,482 k:a sekä er. viinoj.
XII	33	—	—	<i>Räätälinverstaita.</i>			
		3	5	Mikkelissä	28	11,900	
		—	1	Heinolassa	3	1,100	
		—	2	Savonlinnassa	1	500	
		3	8		32	13,500	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		1	10	Mikkelissä	19	8,100	
		—	2	Heinolassa	3	1,200	
		—	2	Savonlinnassa	2	1,200	
		1	14		24	10,500	

Väkiviinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Mikkelissä	30,000 kannua.
Heinolassa	66,480 ”
Savonlinnassa	25,156 ”
	Yhteensä 121,636 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Mikkelin kihl:ssa	15,000 kpl.
Rantasalmen ”	322,400 ”
Juvan ”	35,300 ”
	Yhteensä 372,700 kpl.

6. Kuopion lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. mar- koissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i> Kuopiossa Joensuussa.....	15	8,797	
		1	3				
		—	9				
		1	12				
II	4	—	—	<i>Kuparisepänerstaita.</i> Kuopiossa Joensuussa..... Liperissä	13	11,451	
		1	3				
		—	1				
		—	1				
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepäner- verstaita.</i> Kuopiossa Joensuussa.....	8	19,265	
		—	3				
		—	2				
		—	5				
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i> Kuopiossa Joensuussa.....	1	500	
		—	1				
		—	2				
		—	3				
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepäner- verstaita.</i> Kuopiossa	19	20,581	
		—	6				

III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	4	Kuopiossa	9	5,313	
		—	6	Joensuussa	11	14,500	
		—	10		20	19,813	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Iisalmen kihl:ssa	30	8,000	200,000 kpl. tiiltä.
		7	—	Kuopion „	64	40,620	1,015,500 „
		2	—	Pielisissä	6	6,000	150,000 „
		3	—	Rautalammilla	49	14,800	350,000 „
		13	—		149	69,420	1,715,500 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehdas.</i>			
		—	1	Kuopiossa	1	700	
IV	9	—	—	<i>Kalkkiuuneja.</i>			
		3	—	Kuopion kihl:ssa	19	18,910	11,740 tiä kalkkia.
IV	9	—	—	<i>Lasitehdas.</i>			
		1	—	Liperissä	37	14,000	140,000 olutpulloa.
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		2	—	Kuopiossa	15	31,120	
		2	—	Joensuussa	8	18,000	
		4	—	Liperissä	6	11,710	
		1	—	Pielisissä	4	2,800	
		9	—		33	63,630	
V	12	—	—	<i>Kynttilätehtaita.</i>			
		1	—	Kuopiossa	6	8,496	940 lx talikynttilöitä.
		1	—	Rautalammilla	5	7,220	900 „ „
		2	—		11	15,716	
V	15	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		1	—	Kuopion kaup:ssa	40	16,430	1,600,000 laatikkoa.
		1	—	Kuopion kihl:ssa	13	7,000	700,000 „
		2	—		53	23,430	2,300,000 laatikkoa.

V	17	—	—	<i>Nahkaparkittoja.</i>				
		2	—	Kuopion kaup:ssa ..	9	67,300	4,000 is. ja pien. vuotaa.	
		—	6	Joensuussa.....	15	26,500	—	
		—	1	Ilomantsissa.....	2	2,000	800 " " "	
		4	—	Kuopion kihl:ssa ...	18	44,878	7,467 " " "	
		2	12	Liperissä.....	26	31,090	10,864 " " "	
		4	3	Pielisissä	17	46,482	8,566 " " "	
		12	22		87	218,250		
V	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>				
		1	3	Kuopiossa	11	21,833		
		—	5	Joensuussa.....	5	9,100		
		1	8		16	30,933		
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>				
		—	2	Kuopiossa	7	6,650		
		—	1	Joensuussa.....	2	3,500		
		—	3		9	10,150		
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>				
		3	—	Iisalmen kihl:ssa ...	102	13,550	160 st. lank. ja laut.	
		6	—	Liperissä.....	609	1,640,490	19,906 " " "	
		1	—	Pielisissä	8	1,200	22 " " "	
		4	—	Rautalammilla.....	111	595,195	7,181 " " "	
		4	1	Kuopion kihl:ssa....	107	647,708	4,822 " " "	
				18	1		937	2,898,143
IX	22	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>				
		1	4	Kuopion kaup:ssa....	15	19,440		
		—	5	Joensuussa.....	5	4,200		
		1	—	Kuopion kihl:ssa....	24	20,000	Höyryllä käypä nikkarinv.	
		2	9		44	43,640		
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>				
		—	4	Kuopiossa	7	3,125		
		—	3	Joensuussa.....	5	5,000		
		—	8		12	8,125		

X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetin-</i> <i>panijänverstaata.</i>			
		1	4	Kuopiossa	17	18,539	
		1	4	Joensuussa	12	18,000	
		2	8		29	36,539	
X	27	—	—	<i>Muita ryhmään kuu-</i> <i>luvia ammatteja.</i>			
		—	15	Kuopiossa	17	10,950	
X	27	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	1	Kuopiossa	2	8,000	
		—	3	Joensuussa	3	6,000	
		—	4		5	14,000	
X	27	—	—	<i>Makkaratehdas.</i>			
		1	—	Kuopiossa	3	4,004	
X	27	—	—	<i>Jauhomylly.</i>			
		1	—	Kuopiossa	4	—	Jauhettu: 8,793 ttiä jyv.
X	27	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		—	7	Kuopiossa	13	56,740	
		1	1	Joensuussa	10	31,000	
		1	8		23	87,740	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		3	—	Kuopiossa	25	97,775	100,000 kannua.
		2	—	Joensuussa	9	30,400	40,000 ”
		1	—	Iisalmen kauppalassa	6	16,705	24,500 ”
		1	—	Ilomantsissa	3	15,000	15,000 ”
		1	—	Pielisissä	3	10,096	8,160 ”
		8	—		46	169,976	187,660 kannua.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Kuopiossa	36	507,483	220,645 kannua.
		2	—	Joensuussa	21	242,286	105,342 ”
		1	—	Pielisissä	3	35,790	15,561 ”
		5	—		60	785,559	341,548 kannua.

XI	31	—	—	<i>Väkiviina- ja likööri- tehtaita.</i>			
		2	—	Kuopiossa	15	428,764	164,543 kannua.
		2	—	Joensuussa.....	6	206,017	75,555 „
		1	—	Iisalmen kauppalassa	1	1,487	595 „
		2	—	Pielisissä	2	31,159	12,455 „
		7	—		24	667,427	253,148 kannua.
XI	31	—	—	<i>Virvoitusjuomateh- das.</i>			
		—	1	Joensuussa.....	1	1,200	
XII	33	—	—	<i>Paitatehtaita.</i>			
		—	2	Kuopiossa	4	1,200	
XII	33	—	—	<i>Räätälinverstaita.</i>			
		4	7	Kuopiossa	49	91,455	
		2	8	Joensuussa.....	23	49,000	
		6	15		72	140,455	
XII	33	—	—	<i>Hattu- ja lakkiteh- taita.</i>			
		—	2	Kuopiossa	2	3,064	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		6	21	Kuopiossa	74	28,604	
		—	9	Joensuussa.....	12	4,875	
		6	30		86	33,479	
XII	33	—	—	<i>Parranajuhuone.</i>			
		—	1	Kuopiossa	2	730	
XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>			
		2	—	Kuopiossa	18	22,650	
		1	—	Joensuussa.....	6	13,204	
		3	—		24	35,854	

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Iisalmen kihlakunnassa	15,163	kpl.
Kuopion "	140,050	"
Liperin "	553,243	"
Rautalammin "	noin 200,000	"
	<hr/>	
	Yhteensä	908,456 kpl.

Väkkivinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Kuopiossa	174,631	kannua.
Joensuussa	75,555	"
Iisalmen kauppalassa	621	"
Pielisissä	19,121	"
	<hr/>	
	Yhteensä	269,928 kannua.

7. Waasan lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku	Valmistetun tavarain arvo Suom. markkoissa.	Tavarain paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeht.</i>			
		1	5	Nikolaink:ssa	13	10,246	
		—	1	Kokkolassa	1	1,500	
		—	2	Pietarsaarella	3	3,700	
		—	2	Jyväskylässä	2	2,678	
		—	4	Kristiinank:ssa	4	1,800	
		—	1	Uud. Kaarlepyyssä	2	3,500	
		1	15		25	23,424	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänerstaita.</i>			
		2	1	Nikolaink:ssa	12	10,088	
		—	2	Kokkolassa	2	1,800	
		—	1	Pietarsaarella	2	3,500	
		—	3	Jyväskylässä	3	3,200	
		—	1	Kristiinank:ssa	1	1,090	
		2	8		20	19,678	
II	4	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepänerstaita.</i>			
		1	2	Nikolaink:ssa	10	27,445	
		—	1	Kokkolassa	2	3,625	
		—	2	Jyväskylässä	2	4,298	
		—	4	Kristiinank:ssa	4	4,916	
		1	9		18	40,284	

II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	2	Nikolain k:ssa.....	2	1,593	
		—	2	Jyväskylässä.....	2	1,671	
		—	4		4	3,264	
II	5	—	—	<i>Läkki- ja peltisepän-</i> <i>verstaita.</i>			
		—	2	Jyväskylässä.....	2	2,485	
II	5	—	—	<i>Viilatehdas.</i>			
		1	—	U. Kaarlepyyssä ...	8	6,050	
II	5	—	—	<i>Karstatehtaita.</i>			
		—	2	Pietarsaaren p:ssä ..	—	3,800	5,300 paria karstoja.
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	5	Nikolain k:ssa.....	13	9,916	
		—	2	Kokkolassa	3	2,800	
		—	1	Pietarsaaressa	2	2,000	
		—	2	Jyväskylässä.....	2	2,285	
		—	2	Kristiinan k:ssa	2	2,267	
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	1	625	
		—	13		23	19,893	
IV	9	—	—	<i>Ruukutehtaita.</i>			
		—	1	Jyväskylässä.....	1	143	
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	1	520	
		—	2		2	663	
IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		—	2	Kokkolassa	3	371	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		1	—	Korsholman kihl:ssa.	40	170,000	
		—	1	Lapualla	3	—	
		1	1		43	170,000	

V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Nikolain k:ssa	6	5,825	
		—	3	Kokkolassa	7	7,600	
		—	2	Pietarsaaressa	4	4,190	
		—	2	Jyväskylässä	6	15,751	
		—	2	Kristiinan k:ssa	4	5,600	
		—	1	U. Kaarlepyyssä	2	2,450	
		—	3	Ilmajoella	6	5,268	
		2	3	Lapualla	8	17,000	Villalankaa, sarkaa, pumpulilankaa, y. m.
				2	18		43
V	12	—	—	<i>Öljymyllyjä.</i>			
		3	—	Kristiinan k:ssa	3	11,000	
V	12	—	—	<i>Saippuatehdas.</i>			
		1	—	Korsholman kihl:ssa.	3	42,000	7,000 l ^ä saippuaa.
V	13	—	—	<i>Pikikeittiö.</i>			
		1	—	Korsholman kihl:ssa.	5	82,031	2,427 t ⁱ ä pikeä. 563 „ tervaöljyä.
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehdas.</i>			
		1	—	U. Kaarlepyyssä	21	23,000	2,000,000 laatikkoa.
V	14	—	—	<i>Ruutitehdas.</i>			
		1	—	Ilmajoella	12	60,000	1,000 senttiä ruutia.
V	15	—	—	<i>Luumylly.</i>			
		1	—	Lapualla	2	16,800	12,000 l ^ä luujauhoja.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	7	20,225	1,000 is. ja pien. vuotaa.
		—	2	Kokkolassa	4	20,500	—
		—	3	Pietarsaaressa	9	31,500	1,625 is. vuotaa.
		—	3	Jyväskylässä	5	3,712	—
		2	1	Kristiinan k:ssa	18	140,000	5,600 is. ja pien. vuotaa. 2,600 ulkomaalaista „
		2	—	U. Kaarlepyyssä	7	35,064	—
		6	—	Lapualla	18	97,525	7,675 is. ja pien. „
7	3	Pietarsaaren p:ssä	15	97,850	14,700 „ „ „		
		17	13		83	446,376	

VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	4	Nikolain k:ssa	6	10,166	
		—	2	Kokkolassa	3	600	
		—	3	Jyväskylässä	4	6,750	
		—	2	Kristiinan k:ssa	2	1,625	
		—	1	U. Kaarlepyyssä	2	2,700	
		—	12		17	21,841	
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja kutomatehdas.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa	314	1,179,779	
VIII	21	—	—	<i>Puuhiomo.</i>			
		1	—	Kuortaneella	118	550,000	4,500,000 ₧ pap. ja pahv.
VIII	21	—	—	<i>Paperitehdas.</i>			
		1	—	Laukaassa	66	26,000	28,000 ₧ paperia.
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	4	Nikolain k:ssa	7	9,834	
		—	1	Kokkolassa	1	150	
		—	2	Jyväskylässä	3	1,570	
		—	1	Kristiinan k:ssa	1	883	
		—	1	U. Kaarlepyyssä	1	475	
		—	9		13	12,912	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa	6	12,000	220 st. lank., bts., laut.
		1	—	Pietarsaareissa	51	140,000	1,400 " " "
		1	—	Kristiinan k:ssa	9	28,000	363 " " "
		5	—	Ilmajoella	6	16,027	170 " " "
		1	—	Kuortaneella	11	14,000	170 " " "
		2	—	Lapualla	45	173,505	1,660 " " "
		5	—	Laukaassa	142	499,000	5,000 " " "
		12	—	Pietarsaaren p:ssä	60	214,491	2,059 " " "
		28	—		330	1,097,023	10,942 st. lank., bts., laut.

IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>		
		3	4	Nikolain k:ssa.....	38	15,780
		1	4	Jyväskylässä.....	13	14,260
		—	2	Kristiinan k:ssa....	2	1,555
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	3	1,795
		4	11		56	33,390
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstas.</i>		
		—	1	Jyväskylässä.....	1	1,655
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>		
		—	1	Nikolain k:ssa.....	2	2,500
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>		
		—	2	Jyväskylässä.....	1	98
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>		
		2	1	Nikolain k:ssa.....	28	28,835
		—	3	Kokkolassa.....	5	5,250
		—	2	Pietarsaaressa.....	4	6,500
		—	6	Jyväskylässä.....	9	5,336
		—	3	Kristiinan k:ssa....	3	3,192
				2	49	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i> (Muurari- ja lasim.)		
		—	7		7	5,370
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä.</i>		
		1	—	Nikolain k:ssa.....	24	1,285,000
		1	1	Lapualla.....	3	2,000
		2	1		27	1,287,000
XI	29	—	—	<i>Sikuritehdas.</i>		
		1	—	Pietarsaaressa.....	13	29,520

XI	30	—	—	<i>Makkaratehtaita.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa.....	3	5,600	
		—	1	Jyväskylässä.....	2	1,005	
		—	2		5	6,605	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		1	7	Nikolain k:ssa.....	16	48,626	
		—	3	Kokkolassa.....	7	25,300	
		—	4	Pietarsaarella.....	4	11,300	
		1	4	Jyväskylässä.....	8	38,038	
		—	4	Kristiinan k:ssa....	9	39,577	
		—	4	U. Kaarlepyyssä...	6	7,137	
		2	26		50	169,978	
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehdas.</i>			
		—	1	Jyväskylässä.....	1	2,430	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa.....	4	6,500	10,000 kannua.
		1	—	Kokkolassa.....	5	20,000	—
		1	—	Pietarsaarella.....	7	14,000	18,980 "
		3	—	Kristiinan k:ssa....	17	32,100	79,820 "
		1	—	Jyväskylässä.....	8	36,750	65,000 "
		4	—	Ilmajoella.....	20	36,483	51,230 "
		4	—	Korsholman kihl:ssa.	29	148,375	250,000 "
		2	—	Lapualla.....	11	35,000	42,000 "
—	1	Pietarsaaren p:ssä..	2	5,772	7,215 "		
		17	1		103	334,980	466,225 kannua.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Nikolain k:ssa.....	23	485,672	211,162 kannua.
		1	—	Kokkolassa.....	—	105,598	45,956 "
		1	—	Pietarsaarella.....	—	60,628	26,360 "
		1	—	Jyväskylässä.....	—	186,141	80,931 "
		2	—	Kristiinan k:ssa....	50	256,997	111,738 "
		1	—	Ilmajoella.....	20	161,255	70,111 "
		8	—	Siirrettävä	93	1,256,291	546,258 kannua.

		8	—	Siirto	93	1,256,291	546,258 kannua.
		3	—	Korsholman kihl:ssa.	47	269,039	116,974 "
		2	—	Lapualla	34	128,351	55,805 "
		13	—		174	1,653,681	719,037 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiviinatehtaita.</i>			
		4	—	Nikolain k:ssa	10	368,309	145,460 k:a eril. väki- viinoja.
		1	—	Kokkolassa	2	49,590	19,836 k:a eril. palo- viinaa.
		2	—	Jyväskylässä	4	105,402	41,099 k:a paloviinaa.
		—	—	Kristiinan k:ssa	3	80,602	32,241 " "
		7	—		19	614,903	238,636 k:a paloviinaa.
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesitehdas.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa	5	11,000	
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		2	—	Nikolain k:ssa	32	125,240	
		1	—	Kokkolassa	21	60,000	90,000 pulloa virvoitus- juomia.
		1	—	Pietarsaaressa	86	273,306	
		—	1	Kristiinan k:ssa	1	359	
		—	1	Pietarsaaren p:ssä	3	7,875	525 l $\frac{z}{z}$ pötkytupakkaa.
		4	2		143	466,780	
XII	33	—	—	<i>Räätilinverstaita.</i>			
		4	4	Nikolain k:ssa	39	79,672	
		—	5	Kokkolassa	9	10,623	
		—	4	Pietarsaaressa	4	1,600	
		2	4	Jyväskylässä	18	29,781	
		—	3	Kristiinan k:ssa	3	2,135	
		—	2	U. Kaarlepyyssä	6	8,800	
		6	22		79	132,611	
XII	33	—	—	<i>Hattutehdas.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	1	100	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstaita.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	1	2,845	
		—	1	Pietarsaaressa	1	400	
		—	2		2	3,245	

XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>		
		2	11	Nikolain k:ssa	33	33,256
		—	8	Kokkolassa	8	5,490
		1	4	Pietarsaaressa	13	11,750
		1	9	Jyväskylässä	20	17,402
		—	5	Kristiinan k:ssa	5	7,065
		—	5	U. Kaarlepyyssä	10	12,085
		4	42		89	87,048
XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		2	—	Nikolain k:ssa	28	41,000
		—	1	U. Kaarlepyyssä	6	3,400
		2	1		34	44,400

Väkiivinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Nikolain k:ssa	142,878 kannua.
Kokkolassa	18,851 ”
Jyväskylässä	44,831 ”
Kristiinan k:ssa	31,727 ”
	Yhteensä 238,287 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Pietarsaaressa	32,750 kpl. tukkia.
Kristiinan k:ssa	13,000 ”
Kuortaneella	5,000 ”
Lapualla	48,000 ”
Laukaassa	140,575 ”
Pietarsaaren p:ssä	56,700 ”
	Yhteensä 296,025 kpl. tukkia.

8. Oulun lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. mar- koissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeht.</i>			
		2	4	Oulussa	17	20,358	
		—	2	Raahessa	4	2,441	
		—	1	Kajaanissa	1	1,267	
		—	1	Kemin kaup:ssa	2	1,800	
		—	2	Torniossa	3	4,060	
		2	10		27	29,926	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		—	3	Oulussa	4	4,040	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepän- verstaita.</i>			
		—	3	Oulussa	8	17,882	
		—	1	Raahessa	1	1,800	
		—	1	Kemin kaup:ssa	2	2,000	
		—	2	Torniossa	4	7,846	
		—	7		15	29,528	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		1	1	Oulussa	2	3,667	
		—	1	Raahessa	2	1,395	
		1	2		4	5,062	
II	5	—	—	<i>Lähki- ja peltisepän- verstaita.</i>			
		1	1	Oulussa	6	3,450	

III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	3	Oulussa	5	4,200	
		—	1	Kajaanissa	1	3,455	
		—	1	Torniossa	1	175	
		—	5		7	7,830	
IV	8	—	—	<i>Kivihomo.</i>			
		1	—	Kajaanissa	12	5,000	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Oulussa	30	18,000	300,000 kpl. tiiltä.
		1	—	Saloisten kihl:ssa...	12	3,600	120,000 „
		2	—		42	21,600	420,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		—	1	Oulussa	4	2,280	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	3	Oulussa	9	21,900	
		—	2	Raahessa	4	7,520	
		—	2	Kajaanissa	3	3,820	
		—	1	Kemin kaup:ssa	2	2,500	
		—	4	Torniossa	8	4,412	
		—	1	Oulun kihl:ssa	2	4,270	
		—	13		28	44,422	
V	13	—	—	<i>Pikikeittivöitä.</i>			
		—	2	Oulussa	5	48,000	
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkkittoja.</i>			
		2	1	Oulussa	159	1,579,671	2,600 omanm., 32,800 ulkom. vuotaa anturanah.
		—	2	Raahessa	3	10,000	—
		—	4	Kajaanissa	5	15,200	—
		1	—	Kemin kaup:ssa	3	17,000	750 vuotaa, 1,400 vasik.v.
		1	4	Torniossa	10	111,400	3,500 vasikanvuot. y. m.
		3	—	Saloisten kihl:ssa...	7	70,000	—
		—	1	Kemin „	2	24,000	500 vuotaa, 300 kpl. poronv. 3,000 pien. vuot.
		7	11.		189	1,827,271	

VI	17	—	—	<i>Kiiltonahkatehdas ja satulantekijänverstas.</i>			
		1	—	Oulussa.....	8	15,000	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	5	Oulussa.....	7	10,534	
		—	1	Raahessa	1	900	
		—	2	Kajaanissa	4	4,700	
		—	1	Torniossa	1	600	
		—	9		13	16,734	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	2	Oulussa.....	4	3,600	
		—	1	Kajaanissa	1	1,200	
		—	1	Torniossa	1	100	
		—	4		6	4,900	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		2	—	Oulussa.....	78	575,000	5,636 st. lank., laut. ja parr.
		1	—	Kajaanissa	54	63,400	634 st. lank. bts.
		1	—	Kemin kaup:ssa	62	185,000	1,300 „ „ „
		8	—	Kemin kihl:ssa	243	696,750	6,765 „ „ „
		8	—	Saloisten „	95	204,630	1,800 „ „ „
		9	—	Oulun „	376	1,068,040	9,047 „ „ „
		29	—		908	2,792,820	25,182 st. lank., bts.
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		2	11	Oulussa.....	30	25,261	
		—	1	Raahessa	2	1,235	
		—	2	Kajaanissa	5	2,167	
		1	1	Torniossa	6	5,208	
		3	15		43	33,871	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	2	Oulussa.....	2	1,300	
		—	1	Torniossa	1	1,000	
		—	3		3	2,300	

IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		—	2	Oulussa.....	3	3,410	
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetin-</i> <i>panijanverstaita.</i>			
		2	7	Oulussa.....	16	25,279	
		—	3	Raahessa	4	3,242	
		—	1	Kajaanissa	2	3,196	
		—	2	Torniossa	3	1,400	
		2	13		25	33,117	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	4	Oulussa.....	—	6,600	
XI	30	—	—	<i>Jauhomyllyjä.</i>			
		3	—	Oulussa.....	24	541,844	2 höyrym. = 65 hv.
		1	—	Raahessa	28	763,200	1 höyrym. = 76 "
		3	—	Oulun kihl:ssa	5	94,500	50,460 l \bar{z} jauhoja.
		7	—		57	1,399,544	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		—	8	Oulussa.....	10	31,120	
		—	3	Raahessa	3	9,648	
		—	1	Kemin kaup:ssa	1	4,000	
		—	3	Torniossa	3	1,700	
		—	15		17	46,468	
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehdas.</i>			
		—	1	Oulussa.....	3	9,000	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		3	1	Oulussa.....	23	133,000	118,000 k:a olutta, y. m.
		1	—	Raahessa	5	14,500	18,000 " "
		1	—	Torniossa	9	29,000	45,000 " " "
				5	1		37

XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		1	—	Oulussa	10	116,186	50,516 kannua.
		1	—	Saloisten kihl:ssa ...	12	152,170	66,161 „
		2	—	Oulun „ ...	36	311,224	135,315 „
		4	—		58	579,580	251,992 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiviinätehtaita.</i>			
		3	—	Oulussa	7	241,831	81,774 k:a palov., 3,159 k:a väkiv., 8,641 k:a rommia.
		—	1	Raahessa	1	2,675	200 k:a palov., 85 k:a väkiv., 700 k:a rommia.
		3	—	Kajaanissa	6	41,834	16,133 k:a palov., 40 k:a väkiv., 521 k:a rommia.
		1	—	Kemin kaup:ssa ...	2	14,090	4,016 k:a palov., 1,300 k:a rommia, 160 k:a väkiv.
		7	1		16	300,430	Yhteensä 116,729 k:a.
XI	31	—	—	<i>Virvoitusjuomatehdas.</i>			
		—	1	Kajaanissa	1	830	3,500 pulloa.
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		—	2	Oulussa	61	65,000	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas.</i>			
		1	—	Oulussa	4	6,000	
XII	33	—	—	<i>Räätilinverstaita.</i>			
		4	—	Oulussa	36	59,626	
		—	2	Raahessa	5	3,808	
		—	2	Kajaanissa	4	2,019	
		—	2	Torniossa	4	2,080	
		4	6		49	67,533	
XII	33	—	—	<i>Hattutehdas.</i>			
		—	1	Oulussa	1	950	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstas.</i>			
		—	1	Oulussa	1	1,840	
XII	33	—	—	<i>Hansikastehdas.</i>			
		—	1	Torniossa	1	200	

XII	33	—	—	<i>Kenkätehdas.</i>		
		1	—	Oulussa	60	170,000
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>		
		—	9	Oulussa	17	18,455
		—	3	Raahessa	6	4,860
		—	3	Kajaanissa	6	4,074
		—	1	Kemin kaup:ssa	3	2,000
		—	4	Torniossa	4	1,800
		—	20		36	31,189
XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		3	—	Oulussa	20	21,000

Väkiviinätehtaissa käytetty paloviinaa:

Oulussa	93,996 kannua.
Raahessa	1,100 "
Kajaanissa	16,960 "
Kemin kaupungissa	5,490 "

Yhteensä 117,546 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Oulussa	125,000 kpl. tukkia.
Kajaanissa	29,000 " "
Kemin kaupungissa	30,000 " "
" kihlakunnassa	163,800 " "
Saloisten " arvattu	60,200 " "
Oulun "	267,000 " "

Yhteensä 675,000 kpl. tukkia.

„Suomenmaan Virallista Tilastoa“

ovat tähän saakka seuraavat vihot ilmestyneet:

I. Kauppa ja merenkulku.

1. Katsaus Suomen merenkulkuun ja kauppaan vuosina 1856—1865, ensimmäinen vihko. Helsinki 1866.
Samoin toinen vihko. Helsinki 1866.
2. Katsaus Suomen ulkomaan merenkulkuun ja kauppaan v:lta 1866—1870. Helsinki 1872.
3. Katsaus Suomen ulkomaan merenkulkuun ja kauppaan v:lta 1871—1875. Helsinki 1877.
4. Katsaus Suomen ulkomaan merenkulkuun ja kauppaan v:lta 1876—1878. Helsinki 1881.
5. Katsaus Suomen ulkomaan merenkulkuun ja kauppaan v:lta 1879—1880. Helsinki 1883.
6. Katsaus Suomen ulkomaan merenkulkuun ja kauppaan v:lta 1881—1882. Helsinki 1885.

II. Suomenmaan taloudellinen tila.

1. Yhteenveto kuvernörien viisivuotiskertomuksista 1861—1865. Helsinki 1868.
2. Katsaus Suomen taloudelliseen tilaan vuosina 1866—1870. Helsinki 1875.
3. Katsaus Suomen taloudelliseen tilaan vuosina 1871—1875. Helsinki 1879.
4. Katsaus Suomen taloudelliseen tilaan vuosina 1876—1880. Helsinki 1884.

III. Maanviljelystilastoa.

1. Aineita Suomen maanviljelystilastoon. Helsinki 1869.
2. Maanviljelyntiedustus Uudenmaan läänissä 1876. Helsinki 1879.

IV. Varallisuuden suhteita.

1. Kertomus Suomenmaan suostuntaveroista vuodelta 1865. Helsinki 1869.
2. Kertomus Suomenmaan suostuntaveroista vuodelta 1871. Helsinki 1875.
3. Kertomus Suomenmaan suostuntaveroista vuodelta 1877. Helsinki 1880.
4. Kertomus Suomenmaan suostuntaveroista vuodelta 1881. Helsinki 1885.

V. Ilman lämpö määrän-suhteita Suomessa vuosina 1846—1865. Ensimmäinen vihko. Helsinki 1865.

VI. Väkiluvun tilastoa.

1. Suomen väestö 31 päivä Joulukuuta 1865. Helsinki 1870.
2. Syntyneet, vihityt ja kuolleet vuosina 1865—1868 ynnä katsaus väkiluvun muutoksiin vuodesta 1812 alkaen. Helsinki 1871.
3. Väenlasku Maaliskuussa 1870 Helsingin, Turun, Wiipurin ja Oulun kaupungeissa. Helsinki 1874.
4. Katsaus väkiluvunmuutoksiin vuosina 1869—1874. Helsinki 1876.
5. Suomen väestö 31 päivä Joulukuuta 1875 ynnä katsaus väkiluvun muutoksiin vuosilta 1875—1877. Helsinki 1880.
6. Katsaus väkiluvun muutoksiin Suomessa vuonna 1878. Helsinki 1881.
7. Katsaus väkiluvun muutoksiin Suomessa vuonna 1879. Helsinki 1882.

8. Väenlasku Helsingissä 1 päivä Lokakuuta 1880. Helsinki 1882.
9. Suomen väestö 31 päivä Joulukuuta 1880. 1:n vihko. Helsinki 1882.
10. Katsaus väkiluvun muutoksiin Suomessa vuosina 1880 ja 1881. Helsinki 1884.
11. Suomen väestö 31 päivä Joulukuuta 1880. 2:n vihko. Helsinki 1885.
12. Katsaus väkiluvun muutoksiin Suomessa vuosina 1882 ja 1883. Helsinki 1885.

VII. Säästöpankkitilastoa.

1. Säästöpankit Suomessa 1870—1872. Helsinki 1874.

VIII. Sokeain, Kuuromykkäin ja Mielivikaisten tilastoa.

1. Tilastoa Suomen sokeista vuonna 1873. Helsinki 1877.
2. Heikkojärkisiä lapsia kouluikässä asian tilan mukaan Maaliskuussa 1883. Helsinki 1885.

IX. Alkeisopistot.

Tilastollinen katsaus alkeisopistojen tilaan ja vaikutukseen Suomessa lukuvuonna 1884—1885. Helsinki 1886.

X. Suomenmaan kansanopetuksen tilastoa.

9. Kansakoulut lukuvuonna 1883—1884. Helsinki 1885.
10. Tilastollinen katsaus Suomen Kansakoululaitokseen lukuvuonna 1884—1885. Helsinki 1886.

XI. Lääkintälaitos.

Uusi jakso. 1. Lääkintähallituksen kertomus vuodelta 1884. Helsinki 1886.

XII. Vankien hoito.

3. Vankien hoitohallituksen kertomus vuodelta 1884. Helsinki 1886.

XVIII. Teollisuustilastoa. 1. 1884. Edellinen osa. Vuoriviljelys, Geologinen tutkimus ja malmien etsintä, Rahapaja ja Kontrollilaitos, Konepajat ja valimot y. m. Helsinki 1886.

Edellämainitut vihot ovat myös kaikki ilmestyneet suomenkielellä yleisellä nimellä

Suomenmaan Virallinen Tilasto

paitsi vihot I, II, V ja XI, 1.